Americano escreve que Paraná prospera com contribuição polonêsa

MIECISLAU SUREK

Artigo dos mais expressivos foi publicado dias atrás pelo "Milwaukee Journal", tradicional órgão de imprensa editado na cidade de Milwaukee, capital do Estado de Wisconsin (Estados Unidos), de autoria do jornalista Don C. Trenary, após fazer uma viagem através de cidades brasileiras.

A matéria — publicada em 420 mil exemplares — recebeu os seguintes títulos: "América do Sul de Hoje" e "Comunidade Polonêsa Prosperando no Brasil", provocando em seguida uma série de comentários nos Estados Unidos e localidades onde circula o jornal; são muitas as correspondências que as pessoas arroladas no artigo recebem diàriamente, na base de consulta sôbre maiores detalhes da vida e contribuição dos polonêses no país.

O ARTIGO DE DON

É o seguinte o teor do artigo publicado pelo "Milwaukee Journal": "Curitiba, Brasil — Por poucas horas, certa noite atrás, senti-me como em minha própria casa. Em volta de uma mesa, comigo e com Júlio Netto — que trabalha para o Consulado Americano aqui em Curitiba, estavam Francisco Dranka, Miecislau Surek, Rizio Wachovicz e Victor Gardoliński. O grupo era tal qual estou acostumado a ver dezenas de vêzes em nossa cidade. Os polonêses são um importante elemento racial no fértil Estado do Paraná. Há trezentos a quatrocentos mil dêles, emigrantes ou descendentes que começaram a chegar aqui por volta de 1871. É o maior grupo de polonêses nesta grande nação sul-americana.

Estávamos na Sociedade União Juventus, uma organização de 2.300 membros. Sua sede é um prédio típo espanhol por fora e, na parte interna, pura Milwaukee. Numa outra mesa, na extensa sala de refeições onde estávamos sentados, realizava-se uma festa em família: o chefe de família, sua espôsa, as crianças, os parentes. Jantavam, riam e logo depois se despediam com sorrisos e apêrtos de mãos. Sentamo-nos e continuamos uma conversa sôbre os polonêses do Paraná e de Wisconsin.

UM "RUSH" DE LOIROS

"A maioria dos polonêses que aqui estão" — continua o articulista — "emigraram para o Paraná como agricultores. A geração passada continua ainda nas zonas rurais, mas os jovens juntaram-se ao "rush" das áreas urbanas, peculiaridade em quase tôda a América Latina.

Êles deixaram a sua marca em Curitiba, uma progressista cidade de quase seiscentos mil habitantes. Graças a êles e à colônia alemã, mulheres loiras são vistas em grande número entre a população. Muitas firmam e ostentam nomes polonêses, algumas vêzes nomes polonêses e alemães combinados.

O ELEMENTO E A SUPOL

"Como nos Estados Unidos, os polonêses daqui não se fecharam em seu "elemento". Formaram e continuam constituindo novas famílias através de casamento com jovens de outras nacionalidades. "O povo polonês não se considera polonês" — declarou Dranka. "Nós tentamos formar uma comunidade polono-brasileira para conservar as tradições étnicas; porém, na realidade, somos brasileiros".

Os polonêses possuem um coral de cinco vozes e o seu repertório inclui canções da velha terra natal, além de famosas composições brasileiras. Um atuante grupo apresenta seguidamente peças brasileiras e polonêsas. Um programa radiofônico semanal comemora atualmente o milionésimo aniversário da cristandade na Polônia. Dois mêses atrás, a SUPOL — uma associação polonêsa do Paraná — iniciou programa de visitas ao Interior distribuindo folhetos e projetando filmes culturais sôbre agricultura, e anti-comunistas, nas regiões habitadas por grupos polonêses".

O INDIO E A CARTA

"A grande família reunida no bar-restaurante lotava completamente a associação. "Papa" com uma daquelas meias garrafas de cerveja brasileira que é vendida à base de U$ 20 centavos; "Mama" talvez com uma cerveja ou uma bebida suave; e as crianças com soda limonada. Sôbre uma das banquetas, um garôto de cerca de cito anos bebia laranjada. Uma máscara de papel com a imagem de um chefe índio ornamentava o tôpo de sua cabeça. Numa outra sala, a principal, acha-se o salão das danças com um balcão oval. Não estava em uso. Dois garôtos, entre doze anos, brincavam de "pega-pega" em volta das cadeiras e mesas empilhadas.

— E sôbre o jôgo de cartas? — perguntou o americano, como que ansioso por uma rodada. Ouviu-se uma gargalhada indulgente. "A quarta e quinta gerações de polonêses não jogam cartas" — respondeu Surek, homem de rádio e jornalista; "para a primeira geração temos uma pequena sala no sub-solo aos que apreciam jogar cartas". O visitante decidiu que a explicação era suficiente.

SEMANA DO FOLCLORE

E concluiu o articulista: "Em cima, no segundo andar, um grupo de môças e rapazes estava praticando danças polonêsas, acompanhado por um acordeonista e sob olhares de atenciosa instrutora que os orientava em português. Estavam êles se preparando para o festival paranaense de folclore que será realizado no mês de agôsto. A "Semana do Folclore Paranaense" é a única no gênero no Brasil. Realiza-se num dos grandes teatros de Curitiba. Os maiores grupos étnicos, como os polonêses, ucranianos e germânicos, têm uma noite para suas exibições. Os outros, como o dos italianos, japonêses e israelitas, realizam apresentações em conjunto. Cêrca de dez grupos étnicos participam da semana do folclore, anualmente.

Talvez nêste ano o Festival se torne um acontecimento internacional, pois a intenção é convidar um grupo de outro país, cada ano. O sr. Dranka está ansioso que os grupos de Wisconsin enviem informações sôbre a colônia polonêsa, suas cidades, etc. Deseja usá-las para divulgação e trabalhos dos grupos do Paraná. Seu endereço é o seguinte: *Francisco Dranka, Sociedade União Juventus, rua Carlos de Carvalho, 575, Curitiba - Paraná - Brasil.*

Polonêses aclamam Wyszynski comemorando cristianização

Com um triunfo do cardeal Wyszynski e do episcopado terminou o primeiro rounde da luta mantida entre a Igreja e o govêrno polonês em tôrno da celebração do primeiro milenário da cristianização da Polônia. Durante as cerimônias religiosas celebradas primeiramente em Gniezno e depois em Poznań, o povo polonês ratificou novamente que, apesar do comunismo, continua sendo um baluarte do catolicismo. O cardeal Stefan Wyszyński foi objeto de expressivas manifestações de adesão do povo e antes de abandonar Poznań, foi obrigado a comparecer ao balcão episcopal acompanhado de alguns bispos para atender à multidão reunida que entoava cânticos religiosos. As festividades não tiveram jamais o caráter político atribuido pelo Estado. O povo participou em todos os atos com uma disciplina exemplar, dando mostras de um profundo sentimento religioso. Enquanto isso, a posição do govêrno continua invariável. A imprensa controlada atacou novamente certos bispos, especialmente a reconciliação com os bispos alemães. Também, e pela primeira vez, o chefe do Partido Comunista Wladislaw Gomulka admitiu que as autoridades de Varsóvia se opõem à visita do Papa à Polônia para tomar parte nestas festividades. As duas partes sòmente estão de acôrdo em que as festividades do primeiro milenário do batismo do Duque Mieszko I serviu para unir o povo e fortalecer o Estado.

("O Estado")

TIRADENTES

Tiradentes é um exemplo de magnanimidade para os brasileiros. Êle é pai de nossa Pátria livre.

Animado pelo amor à sua Pátria, não pelo ódio às outras, não titubeou em oferecer sua vida, ciente de que ela seria uma semente da qual brotaria a liberdade.

Nascido aos 12-XI-1748 em Pombal, estado de Minas Gerais, foi executado aos 21 de abril de 1792 no Rio de Janeiro.

Seu nome: José Joaquim da Silva Xavier. Recebeu a alcunha de Tiradentes devido à sua profissão de dentista. Nos porém o chamamos: Mártir da Independência.

Brasileiro, gloria-te de teus grandes vultos, Tu, ó brasileiro e tu que adotaste a Terra da Santa Cruz por tua Pátria sêde dignos filhos de tão fecunda Mãe.

80.º Aniversário de Manuel Bandeira

No dia 19 de abril pp. fez oitenta anos, o poeta Manuel Bandeira. E não é exagêro dizer que o Brasil inteiro comemora a data, porque felizmente o País começa a valorizar os seus grandes escritores. Ao lado de Carlos Drumond de Andrade e Cassiano Ricardo, o nataliciante Bandeira integra o time "canarinho" da mais alta poesia brasileira dêste século. Os três grandes poetas do Brasil, apesar dos anos bem vividos e sofridos, estão ainda em plena vitalidade intelectual. E Bandeira, aos 80, é todo lucidez. Por isso, as comemorações do octagésimo aniversário do poeta não se assemelham às festividades convencionais com que se exacerba a vaidade dos "medalhões". Humildemente, com a humildade dos grandes homens, Manuel Bandeira transforma-se, aos 80 anos, no mais recente comendador da Ordem Nacional do Mérito, "pelos relevantes serviços prestados à Nação". É uma homenagem justa ao poeta que contribuiu decisivamente para desenhar a fisionomia intelectual do Brasil, através de incansável atividade poética, que nem a idade avançada interompeu. Mas a comenda é de bem pequeno valor, se comparada à preciosa bagagem literária com que Bandeira enriqueceu a poesia nacional; a medalha expressa, entretanto, o reconhecimento de que a vasta e preciosa obra poética do escritor pernambucano é motivo de glória para o Brasil.

("Estado do Paraná")

ARTHUR J. GOLDBERG

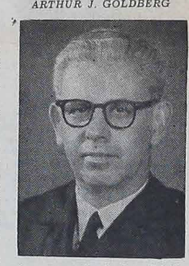

É o representante dos Estados Unidos na ONU. Jurista especializado em questões sindicais, foi secretário do Trabalho no govêrno do presidente Kennedy; em seguida, ministro da Côrte Suprema dos Estados Unidos, até sua designação para as Nações Unidas, em julho de 1965. O sr. Goldberg nasceu em Chicago, no dia 8 de agôsto de 1908. (USIS)

PECUÁRIA DE CORTE TERÁ 50 MILHÕES DE DÓLARES

Rio (Agência Nacional) — Graças à recuperação de crédito internacional, empreendida pelo marechal Castelo Branco, através de uma sólida política econômico-financeira, o Brasil desfruta hoje de posição privilegiada de que se beneficia, particularmente, a agricultura. E assim que disporemos de uma verba de cêrca de 50 milhões de dólares para estudo e desenvolvimento da pecuária de corte no Brasil — anunciou o ministro Ney Braga, acrescentando:

— E com grande satisfação que estamos vendo crescer, a todos os instantes, as ofertas de cooperação vindas do exterior, em decorrência desse clima de confiança que a Revolução estabeleceu. Quero destacar, por exemplo, a iniciativa do Banco Mundial, cujos representantes tive a honra de receber em meu gabinete, entidade que, juntamente com a FAO e outros organismos internacionais, está disposta a participar de um plano conjunto, da União e dos Estados, para que possamos desenvolver tècnicamente os nossos esforços, aumentando a produtividade no setor da agricultura e da pecuária.

Um lote de 50 tratores, do total de 300 adquiridos pelo Ministério da Agricultura na Iugoslávia, está sendo desembarcado no Recife, para distribuição pelos Estados do Nordeste, com o objetivo de melhorar as atividades agrícolas na região e permitir o aumento da produção das culturas básicas. C'da lote representa um investimento da ordem de C$r 3,5 bilhões.

Os tratores importados destinam-se aos trabalhos de preparação da terra (desmatamento e destocamento, construção de estradas, açudagem e barragem). Mensalmente chegarão ao país 50 unidades e, do total, 150, integrarão as Patrulhas Mecanizadas do Ministério e as demais serão vendidas às grandes companhias agrícolas de desenvolvimento, financiadas em cinco anos.

EDUCAR OS CONSUMIDORES

por ROBERTO APPY

Agência S.I.B. — Especial para o "Lud"

A alta dos preços, e muito especialmente dos produtos alimentícios, foi em janeiro além das expectativas das autoridades. Previa-se um aumento mas não há dúvida de que, ao lado de fatores meramente econômicos (aumento salarial, aumento dos derivados de petróleo, reajustamento da taxa cambial, etc.), os fatores psicológicos atuaram para engrossar a onda inflacionista na qual se pode perceber a especulação que parecia ter sido extirpada de nossa mentalidade.

O govêrno, para conter a alta dos preços, devia levar em conta os fatores psicológicos: Esse é o sentido do lançamento da Campanha de Economia Popular — CADEP. Através da Portaria interministerial n.º 71 o govêrno conseguiu disciplinar os preços industriais no ano passado e deve conseguí-lo no presente exercício. Existe, entretanto, uma grave falha nessa política: não atinge muito os produtos alimentícios que justamente podem ser considerados como bens de primeira necessidade.

Quanto a êstes produtos o govêrno podia recorrer a tabelamentos. Fez esta experiência no ano passado e verificou, mais uma vez, que tabelamentos artificiais não podem ter efeitos reais num País tão vasto como o Brasil. De fato, tais tabelamentos, longe de aumentar a oferta, apenas a reduzem e favorecem o mercado negro, que nenhum policiamento num país democrático pode impedir.

Por isso, o govêrno optou por uma solução mais realista. Pretende êle oferecer vantagens às firmas, que se comprometeriam a participar da CADEP. As lojas, que aderissem, se comprometeriam a respeitar a lista dos preços máximos para alguns produtos essenciais, lista estabelecida pela SUNAB em colaboração com os produtores e comerciantes e regularmente revistas. A SUNAB, em contrapartida, daria ampla publicidade às lojas que aderissem à Campanha. Assim os consumidores poderiam realizar suas compras nas "lojas — CADEP", aproveitando-se de preços mais vantajosos.

O êxito da campanha, como se pode notar, dependerá, em grande parte, da atitude dos consumidores: terão de seguir os conselhos da SUNAB obrigando, assim, a maioria dos comerciantes a aderir a uma política de disciplinamento dos preços.

Com efeito, é fácil imaginar que o comerciante que veja suas vendas baixarem bràsticamente por não ter aderido à CADEP, se apressará ràpidamente obrigado a optar pela solução realista, dando sua plena colaboração ao govêrno para a contenção dos preços.

Trata-se, como se verifica, de medida essencialmente psicológica que visa impedir o alastramento, entre nós, da mentalidade especulativa que prevaleceu durante tanto tempo, e que não mais se justifica, diante dos esforços desenvolvidos pelo govêrno para reduzir a pressão do Tesouro Nacional sôbre a situação monetária.

O govêrno convida os consumidores a ajudá-lo a combater a inflação. Temos a certeza de que esta colaboração, que respeita o regime da livre iniciativa, poderá surtir plenos efeitos e que a nova onda inflacionista, que está se iniciando agora, será logo afastada.

Rir é o melhor Remédio . . .

ADÃO, EVA E KRUSCHEV

Esta piada corre nos Estados Unidos:

— Posso provar — disse o chefe da Propaganda a Kruschev — que Adão e Eva eram russos.

— Provaçar com isso. Não exageremos. Depois os americanos se rirão de nós, como riem quando dizemos que fomos os inventores do rádio, do automóvel, da televisão e do telefone.

— Mas desta vez não há dúvida. Tenho argumentos irrefutáveis. Ouça: não tinham roupa, não tinham casa, só podiam comer frutas e afirmavam viver no Paraiso. E então?

INGENUIDADE

Só descobriu que o marido era gago após 6 mêses de casados. Até então pensava que êle estivesse emocionado de amor!

RAIVA

Terminada a conferência o célebre psiquiatra dirige-se ao público convidando-o a fazer perguntas. Põe-se de pé um homem pequenino e feio:

— Com licença professor. O senhor disse que o sistema mais eficaz de acalmar uma môça enraivecida é o de beliá-la.

— Exato — assentua o ilustre psiquiatra — o que mais deseja saber a êste respeito?

— Onde eu poderia encontrar uma môça enraivecida?

TEORIA E PRÁTICA

— Meu filho, tu te deves corrigir do mau costume de mentir.

— Sim papai.

Batem à porta neste momento.

— Vai ver quem é. Se fôr o Manoel, dize que não estou.

Curiosidades

★ **Barulho pode causar surdez.** Um cientista norte-americano adverte que condições de trabalho barulhentas podem causar surdez, suficientemente grave para interferir na compreensão de uma conversa comum.

A revelação foi feita pelo dr Edward R. Hermann, médico norte-americano que calcula que dez milhões de seus compatriotas sofrem de defeitos auditivos causados pelo barulho.

O dr. Hermann chegou a essas conclusões depois de examinar 5.000 trabalhadores em uma refinaria de petróleo.

★ **Segundo dizia Balthazar Castiglione, grande financista da renascença italiana,** a mulher ideal deve, principalmente, "ter certa afabilidade amável, comportam e n t o tranquilo e modesto, certa manifestação de bondade. Deve conhecer música, saber apreciar uma obra de arte, saber dançar, saber cuidar da casa e saber manter nela seu marido".

("Folha da Tarde")

O NOVO CÓDIGO CIVIL

IVO THEISS

Desde 14 de abril está na ordem do dia o projeto do Código Civil para recebimento de emendas na Câmara Federal. Já de longa data o projeto foi entregue ao Legislativo e sòmente agora se levanta a consciência nacional contra o grave perigo por que passa a família brasileira. A atual situação do país desviou as atenções dos responsáveis e o interêsse do povo em geral.

O Deputado Nelson Carneiro, como se sabe, é o presidente da Comissão Especial que examina o projeto. Não se peja êle em fazer exatamente do seu anticlericalismo e do seu laicismo a bandeira política que o mantém no elevado pôsto de representante do povo.

Assim sendo, o Deputado Carneiro respirou aliviado e tranquilizado quando enfim se mobilizou a consciência nacional para realizar novamente o dúplice jôgo: a promoção eleitoreira do presidente da Comissão Especial e a defesa sadia de nossas tradições familiares. As declarações sibilinas que soube emitir no-lo testificam. Dizia êle: "Os debates que vem suscitando, afinal (!), o projeto são um bom sinal... Pretendo forrar-me, na presidência da Comissão Especial, da maior serenidade para conduzir os trabalhos, colocando-me acima das paixões que começam a desencadear-se"

"E um bom sinal..." que comece a discussão em tôrno do seu nome! O que importa é que seu nome seja mencionado e lembrado. O que importa não é tanto a aprovação do divórcio, mas o ruflar da bandeira divorcista. Mas em sua desfaçatez, seria o primeiro a evitar a aprovação porque nêste caso sua carreira política estaria terminada. O divórcio estaria legalizado no país e seu pai jurídico, relegado ao esquecimento dos que dêle se "beneficiariam". A "serenidade" que o coloca "acima das "paixões" visa antes conquistar sorrateiramente a laicização da família brasileira e sua desintegração, sem que disso se apercebam os vigilantes do bem, enquanto seu ignominioso estandarte continuaria atual.

Por amor aos nossos irmãos brasileiros de amanhã que — como nós, hoje — terão no seu lar um reduto da felicidade peregrina, cumpre desmascarar êstes cochichos feitos ao pé do ouvido. Apoiados em sérios estudos de abalizados desembargadores e advogados digamos abertamente: É divórcio que vem aí! É dizê-lo às claras já é combatê-lo.

SR. ROBERTO LAKDOWSKI

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONÊS DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

ROK 41 | Curitiba — 27 kwietnia — (abril) — | Nr 17 | 1966

Śluby Jasnogórskie

Kiedy w 1655 r. wojska szwedzkie pod wodzą króla Karola Gustawa napadły na Polskę ,nie znalazły prawie oporu u Polaków. Województwa za województwami poddawały się bez walki, a szlachta uznawała najeźdźcę jako prawnego pana Polski. Prawowity zaś król Jan Kazimierz, opuszczony prawie przez wszystkich swych poddanych, musiał szukać schronienia na Śląsku, należącym wówczas do Austrii.

Dopiero dzielna i skuteczna obrona klasztoru na Jasnej Górze poruszyła sumienie całego narodu oraz podniosła na duchu tych, którzy ze zwątpieniem już w sercu trwali przy prawowitym władcy. Równocześnie patriotyczna część szlachty zawiązuje Konfederację Tyszowiecką, która za główny cel obrała sobie wyrzucenie najeźdźcy z kraju.

Na wieść o napaści Szwedów - heretyków na klasztor Matki Boskiej Częstochowskiej na Jasnej Górze poruszyli się masowo chłopi, by bronić swej Orędowniczki. Chłopi napadają odważnie na drobne oddziały szwedzkie, wycinając je w pień. Sytuacja w kraju zmienia się radykalnie. Najeźdźca zaczyna się cofać. To pozwoliło Janowi Kazimierzowi na powrót do kraju, do nie zajętego jeszcze przez Szwedów Lwowa, w 1656 roku.

Król Jan Kazimierz, uważając uprzednie klęski Polski jako karę Bożą za grzechy jej mieszkańców, postanowia zwrócić się do wielkiej ludzkości Orędowniczki — Matki Bożej, aby za Jej pośrednictwem uzyskać przebaczenie winy popełnione przez naród Polski. Najcięższą zaś winą — według króla — było uciemiężenie stanu chłopskiego, król więc chce uczynić ślub, że zrobi wszystko wraz z całym narodem, by ulżyć doli chłopa polskiego, prosząc jednocześnie Boga o zwycięstwo nad heretykiem i okrutnym najeźdźcą.

Od ludowej legendy o królu Piaście-kołodzieju, poprzez usiłowania króla Chłopków - Kazimierza, płomienne kazania księdza Skargi — aż do Konstytucji 3-go Maja, śluby Jana Kazimierza stanowią jedno ogniwo z łańcuchem faktów, które zmieniłyby zasadniczo historię Państwa Polskiego, gdyby nie rozbiory Polski dokonane przez sąsiednie potęgi: Rosję, Austrię i Prusy. Stąd też śluby Jana Kazimierza są dla narodu polskiego wielkim wydarzeniem historycznym. Polska bowiem katolicka obiera Matkę Bożą za swą Królowę, obiecując Jej wiernie i godnie służyć.

Śluby Jana Kazimierza składają się z dwóch odrębnych części, łączących się jednak przez swą treść w jedną nierozerwalną całość. Oto w pierwszej mówi król do Matki Bożej: "Ciebie za Patronkę moją i państwa mego Królowę obieram"; w drugiej zaś "obowiązuję się ażeby odtąd utrapione pospólstwo wolne było od wszelkiego okrucieństwa i niesprawiedliwości . . . i wzywa pomocy Matki Miłosierdzia, aby uprosiła mu pomoc do wypełnienia tego co obiecuje.

Odnowienie ślubów jasnogórskich przez katolicki naród Polski dnia 3-go maja, pod przewodnictwem dzielnego kardynała Wyszyńskiego i całego Episkopatu polskiego, jest dalszym ogniwem ślubów Jana Kazimierza. Jest potwierdzeniem woli katolickiego narodu polskiego, że nadal uważa Najświętszą Pannę za swą Królowę", co Jasnej broni Częstochowy"; że pod Jej macierzyńską opieką chce zawsze pozostawać; że chce Jej wiernie służyć; że Ona jako Patronka narodu polskiego potrafi obronić swój lud przed niebezpieczeństwem ateizmu i materializmu, nie dozwalając, by Polska katolicka przerodziła się w kraj niewiary, przemocy czy nowoczesnego pogaństwa.

Oto sens odnowienia ślubów Jasnogórskich przez naród polski.

Ubiegły tydzień w polityce światowej

NAJWAŻNIEJSZYM WYDARZENIEM:

List Papieza do Kardynała Wyszyńskiego

Papież Paweł VI, w liście skierowanym do kardynała Wyszyńskiego, wyjaśnia, że nie może wziąć czynnego udziału w majowych obchodach Tysiąclecia w Częstochowie, choć miał ten zamiar, pragnąc uczcić tak ważną datę Polski oraz okazać narodowi polskiemu swe ojcowskie serce. Przeprasza także za przykrość wyrządzoną Episkopatowi polskiemu przez swą nieobecność. Ojciec święty nie przytacza szczegółowo powodów uniemożliwiających jego podróż do Polski. Każe się ich domyślać, tzn., że nie otrzymał wizy od rządu PRL. Paweł VI przyrzeka jednak obchodzić Tysiąclecie Chrztu Polski w Rzymie i to w sposób najbardziej uroczysty. W związku z pobytem kanclerza Gromyki w Rzymie chodzą pogłoski, że ma dojść do spotkania między nim a Papieżem. Zona Gromyki i żona sowieckiego ambasadora w Rzymie zwiedziły dotąd prywatnie bazylikę św. Piotra, jako zwykłe turystki.

***

Ministrowie Spraw Zagranicznych Włoch i Związku Sowieckiego Fanfani i Gromyko podpisali w imieniu swych rządów traktat o współpracy na polu wiedzy i techniki między dwoma państwami. Traktat ten przyczyni się do zgodnej współpracy włosko-sowieckiej na terenie doświadczeń w przemyśle i w wymianie techników. Celem wprowadzenia w czyn tego traktatu utworzona zostanie specjalna komisja mieszana. Współpraca włosko-sowiecka rozciągnie się także na sektor rolnictwa i turyzmu.

Podczas rozmów między Fanfani i Gromykiem poruszono problemy rozbrojenia, proskrypcji prób nuklearnych, Paktu Atlantyckiego, wojny w Wietnamie itp. Prasa włoska jednak nie podała szczegółów o tych zagadnieniach. Na temat powyższego traktatu można powiedzieć jedno: Obydwa państwa nie zmienią swej dotychczasowej polityki zagranicznej, ani nie wyrzekną się swych zobowiązań wobec innych państw.

***

Królowa angielska Elżbieta II w swej mowie tronowej, zapowiedziała znacjonalizowanie przemysłu metalurgicznego w Wielkiej Brytanii oraz przystąpienie Anglii do Wspólnego Rynku Europejskiego pod warunkiem, że będą uszanowane podstawowe interesy i samej Anglii oraz Wspólnoty angielskiej. W sprawie Paktu Atlantyckiego, królowa Elżbieta wypowiedziała się jasno: pakt ten trzeba zachować, bo jest podstawą równowagi między Zachodem a Wschodem. Odnośnie upaństwowienia przemysłu metalurgicznego w Wielkiej Brytanii, istniał początkowo plan, by znacjonalizować tylko 12 wielkich przedsiębiorstw, które władały przemysłem. Plan ten jednak upadł. Również i Rodezja weszła jako ważny punkt mowy królowej, która podkreśliła, że Anglia zrobi wszystko, by położyć kres nielegalnemu reżimowi obecnemu, rozwiązując ten problem według konstytucji przyjętej przez wszystkich mieszkańców Rodezji.

***

Willy Brandt, prefekt Berlina Zachodniego, osiągnął niecodzienny sukces w niemieckiej polityce wewnętrznej. Wbrew stanowisku i opinii Adenauera, Straussa i innych wybitnych polityków, nie mówiąc już o ostrej krytyce ze strony prasy, Brandt przyjął wyzwanie, czy rękawicę, rzucone mu przez Waltera Ulbricha, szefa Niemiec komunistycznych, by przeprowadzić publiczne debaty. Spotkanie ma nastąpić dwukrotnie w maju. Będzie to pierwszy dialog między reprezentantami Niemiec Zachodnich i Wschodnich po 17 latach nieprzerwanej polemiki. Decyzję Brandta zatwierdził kanclerz Erhard, godząc się oficjalnie na powyższe debaty. Brandt wierzy w swą wygraną. Jest bowiem dobrym mówcą i umie pozyskać sobie sympatię tłumów. Czekajmy więc na wynik dialogu, jaki prowadzić będą socjaliści Niemiec Zachodnich z komunistami Niemiec Wschodnich.

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

— Marsz. Cordeiro de Farias rezygnuje z kandydatury. Ministr Spraw Wewnętrznych wysłał list do głównego dyrektoriatu ARENY, w której stanowczo oświadcza, że nie jest kandydatem na prezydenta, stosownie do listy zawierającej nazwiska 6-ciu kandydatów m. 1. i jego.

— Prezydent państwa a sukcesja. Marsz. Castelo Branco wypowiedział się jasno, że jego następca na urzędzie prezydenta powinien po wyborze podjąć szeroką kampanię polityczną na temat odnowienia Kongresu.

— Kandydat ARENY. Dyrektoriaty regionalne partii ARENY w stanach: Ceará, Bahia, Parany, Goiás, Rio Grande do Sul i São Paulo opowiedziały się jasno za kandydaturą gen. Costa e Silva. 80% członków ARENY w Kongresie również popiera tę kandydaturę.

— Kassacja praw prefektów i ławników. Prezydent państwa ogłosił kassację wielu prefektów i ławników z różnych stanów, oskarżonych o korupcję lub subwersję.

— Problem rolnictwa. Deputowany Herbert Levy domagał się od rządu w Kongresie, by zagwarantował sprawiedliwe ceny na najgłówniejsze produkty rolne podczas tegorocznych zbiorów. Ceny tzw minimalne nie są bowiem wystarczające.

— Adhemar de Barros zaproszony do MDB. Dyrektoriat federalnej partii opozycyjnej MDB zaprosił Adhemar de Barros, by wstąpił do tej partii w czarakterze jednego z liderów. Adhemar obiecał dać odpowiedź do 28 kwietnia.

— Zaraza w gauszowskim ryżu. Na wielkich obszarach gauszowskich objętych uprawą ryżu pojawiła się nowa zaraza pod nazwą "Brusone", z powodu której 15% zbioru czyli 50 milionów worków ryżu pójdzie na marne.

— Dochód z podatków. Skarb państwa otrzyma ponad 2 tryliony kruzejrów tytułem pobieranych podatków tzw. impostos de renda". Dotąd zaledwie 3% obywateli kraju płaciło te podatki.

— Kobiety paulistańskie w obronie prawa zamieszkania. Główne organizacje kobiece w São Paulo, które tak się odznaczyły w obronie demokracji za rządów Goularta, stanęły w obronie prawa "zamieszkania wyborczego", zabraniającego kandydowania się na terenie, gdzie kandydat nie jest zarejestrowany jako wyborca.

— Podatki dotkną piłkarzy i artystów. Dyrektor Depart. Podatków — Ferrancas — oświadczył, że "impostos de renda" będą płacić odtąd piłkarze oraz artyści radia i TV.

— Brazylijski ryż do Indii. Rząd brazylijski ofiarował 500 ton ryżu dla biednych mieszkańców Indii, gdzie nie dostateczne zbiory wywołały dotkliwy brak żywotności.

— Nowy gmach Mins. Spraw Zagranicznych. Grupa dyplomatów zagranicznych oraz dziennikarzy zwiedziła ostatnio nowy kolosalny gmach Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Brasilia, znajdujący się w stadium wykończenia o powierz. 25 tys. m2. Stolica obchodziła 6-rocznicę założenia.

— Rząd paulistański rozpisuje akcje. Celem ożywienia planu energetycznego, rząd paulistański rozpisał akcje na 300 miliardów kruzejrów w terminie 8 lat płacąc 8% rocznie od pożyczonej sumy.

— Gimnazja rolnicze. Gubernator rioski Paulo Torres zamierza otworzyć gimnazja rolnicze w 21 municypiach tego stanu, do których uczęszczać będą uczniowie rekrutujący się z rodzin robotniczych i biednych rolników.

— Fabryka kawy w proszku w Londrynie. W obecności ministra Rolnictwa, inaugurowano w Londrynie największą na świecie fabrykę kawy w proszku (café solúvel), produkującej dziennie 10 ton tej kawy. Budowę fabryki finansowała k o m p a n i a CODEPAR.

— Narodowy Kongres Policji. W stolicy państwa odbył się zjazd najwyższych władz policyjnych z całego kraju. Jedną z głównych rezolucji było utworzenie wydziału policyjnego do walki z narkotykami.

— Prezydent państwa w Nordeste. Marsz. Castelo Branco odwiedził różne strony w Nordeste, zapoznając się osobiście z wykonaniem najważniejszych planów rozbudowy ekonomiczno-gospodarczej tego wielkiego rejonu.

— Rocznica najstarsz e g o miasta Brazylii. Paulistańskie miasto Itanhaém obchodziło dnia 22 kwietnia 434-rocznicę swego założenia przez Martim Afonso de Souza w 1532 roku.

Migawki ze Świata

● **Sowieckie wyrzutnie rakietowe w Północnym Wietnamie.** Według źródeł amerykańskich, ZSSR zainstalował w Północnym Wietnamie 86 wyrzutni rakietowych. Dotąd wystrzelono 160 pocisków, które zniszczyło 10 samolotów USA.

● **Protest przeciw próbom nuklearnym.** Chile, Peru, Ekwador i Kolumbia wysłały note do Francji, protestując przeciw zamierzonym francuskim próbom nuklearnym na Pacyfiku, naprzeciw wybrzeży Ameryki Południowej.

● **Rodezja otrzymuje naftę.** Pomimo blokady angielskiej, Rodezja otrzymuje dostateczną ilość nafty poprzez portugalską kolonię Mozambik.

● **Szczury-olbrzymy zagrażają Anglii.** Ministerstwo Rolnictwa Wielkiej Brytanii zaniepokojone jest plagą szczurów, którym nie szkodzą używane trutki by ich wytępić.

● **Nowy prezydent Iraku.** Nowym prezydentem Iraku obrany został Abdel Aref, brat zmarłego w tragicznym wypadku marsz. Abdul Aref, przekonan anty-socjalistycznych.

● **Mansfield szuka ugody w Azji.** Lider demokratyczny w Kongresie USA — Mike Mansfield — wyznaje tezę, że Stany Zjednoczone muszą szukać porozumienia i ugody z Chinami i Północnym Wietnamem.

● **Ambasadorowie Indonezji wezwani do kraju.** Rząd Indonezji wezwał do opuszczenia placówek dyplomatycznych pięciu swych ambasadorów, z powodu ich przekonań komunistycznych.

● **Strajk górników w USA.** 32 tys. górników z 4-ech stanów strajkuje już od kilkunastu dni, domagając się podwyżki swych poborów miesięcznych.

● **Uroczystości millenijne w Poznaniu.** Podczas gdy kardynał Wyszyński przemawiał do 40-tysięcznych tłumów przed katedrą w Poznaniu, Władysław Gomułka zaatakował kardynała na wiecu odbywającym się o 2 km od katedry, nazywając go "nieodpowiedzialnym pasterzem pasterzy prowadzącym walkę z rządem PRL".

● **Mao Tse-Tung choruje.** Szef Chin komunistycznych znajduje się w szpitalu częściowo sparaliżowany po operacji chirurgicznej jakiej się poddał w grudniu ub. roku. Mao liczy 71 lat życia.

● **Nagrody "Oskara" w USA.** Najwyższą nagrodę filmową "Oskara" otrzymała angielska aktorka Julie Christie, najlepszym zaś filmem — czeski film "Sklep na głównej ulicy".

● **Manewry wojskowe w Ameryce Centralnej.** Oddziały wojskowe państw: Salvadoru, Nikaragwy, Gwatemali, Honduras i Panamy przeprowadzają wspólne manewry wojskowe. Oficerowie amerykańscy biorą w nich udział w charakterze obserwatorów.

● **Fabryki "Fiat" i "Renault" w ZSSR.** Rząd sowiecki podpisał umowę z włoską kompanią samochodów "Fiat" na budowę tych wozów w ZSSR. Podobną umowę ma się zrobić z francuską kompanią "Renault". Obecnie Rosja posiada 1 auto na 220 osób.

● **Mur berliński otwarty.** Z okazji Wielkanocy otwarty został mur berliński, dzięki czemu 750 tys mieszkańców Berlina Zachodniego odwiedziło krewnych w zonie Berlina Wschodniego.

● **Polityka przeciw Sukarno.** Obecny rząd Indonezji opracowuje poprawkę Konstytucji, która odebrać ma Sukarnowi dożywotnią prezydenturę w państwie.

Z życia Polonii Brazylijskiej:

ÁGUIA BRANCA BUDUJE KOŚCIOŁEK

obok Polskiego cmentarza

Dzięki współpracy wszystkich Rodaków, a nawet niektórych przyjaźnie usposobionych Brazylian, nasz kościółek, a właściwie kaplica cmentarna, już dźwiga się ku niebu i niedługo będzie pokryty dachem.

Dachówki już są zamówione na koszt p. Bolesława Aniszewskiego, a p. Piotr Wróblewski i p. Stanisław Kubit z pomocą innych ofiarnych ochotników, zakładają przy kościele krokwie.

Obecnie, gdy już są konkretne rezultaty wspólnego wysiłku, pragniemy gorąco podziękować wszystkim Drogim Ofiarodawcom, którzy zaufali nam i złożyli ofiary pieniężne na budowę kościoła.

Oto lista ofiarodawców: Tadeusz Kubit Cr$ 5.000, Władysław Ptak — 5.000, Władysław Czyżowski — 5.000, Arlindo Quieza — 2.500, Paweł Ptak — 50.000, Jan Ptak — 5.000, Stanisław Zarówny — 5.000, Stanisława Kazik - Krok — 5.000, Figenho Correia — 500, Konstanty Tedyszyn — 5.000, Franciszek Zarówny — 20.000, Stanisław Bogucki — 10.000, Tadeusz Siepierski — 20.000, Michał Mozol — 5.000, Ksiądz X. — 30.000, Arlindo Matusiak — 2.000, José Rafalski — 500, João Manoel Rafalski — 5.000, Franciszek Kolanko — 16.000, Stanisława Strzempa — 5.000, Wojciech, Jan, Michał Piekarz — 15.000, Bronisław Tedyszyn — 10.000, Edward Glazar — 20.000, Podkul — 5.000, Stefan Gratek — 5.000, Józef Kazik — 5.000, João Gramiliki — 5.000, José Pereira de Nascimento — 5.000, Czesław Lehuń — 5.000, Pedro Gratek — 5.000, Bogumiła M. Ignatowska — 10.000, Jan Wroński — 1.000, Jan Jacenčiuk — 5.000, Bernardo Gonçalves Cassunde — 12.000, Benedito i Maria Deptulski — 3.000, Józef Kubit — 20.000, Kazimierz Glazar — 5.000, Mieczysław Glazar — 5.000, Wincenty Glazar — 5.000, Stanisław Gratek — 1.000, Manuel Guerson — 5.000, Manuel Pereira da Silva — 5.000, Piotr Łopuch (Paraná) — 10.000, Danuta Zbyszyński (São Domingos) — 20.000, Anna i Jan Duks (Rio de Janeiro) — 10.000, Janina Tybel (S. Domingos) — 10.000, Carlim Fontana — 10.000, Emilia Aniszewski — 10.000, Bolesław Aniszewski — Nadto ofiarowali: Paweł Ptak — kamienie na cały fundament, oraz familia Wencionek — drzewo na belki i krokwie. — Razem: Cr$ 569.875.

Wykaz wydatków: 5 worków cementu, — 43.000, za pracę dachówki — 85.000, drobne składki — 5.875.

Władysławowi Czyżowskiemu — Cr$ 70.000, 10 worków cementu — 27.500, cienki drut — Cr$ 500, za 3 dni pracy — Cr$ 3.000, za pracę p. Wł. Czyżewskiemu Cr$ 110.000, praca przy ściąganiu drzewa — Cr$ 14.000, wypłacono Arceu Lima — Cr$ 42.000, żelazo (of. przez Franciszka Zarównego) — Cr$ 10.000, za dachówki Cr$ 85.000, za przywiezienie materiału z Colatyny — Cr$ 21.605. Razem: Cr$ 396.605.

Powyższe wykazy dochodów i rozchodów sprawdzone zostały przez Komisję Rewizyjną w osobach: Fr. Zarównego, Stanisława Ptaka i Wacława Ptaka. Pieniądze, za które składamy serdeczne — Bóg zapłać, zostały użyte i odpowiednio wykorzystane dzięki ofiarnej pracy i wysiłkom ludzi dobrej woli z naszej polskiej kolonii — Orzeł Biały (Águia Branca). Wyrażamy wielką nadzieję, że od naszych Ofiarodawców dalej będą wpływały ofiary pieniężne, dzięki którym rozpoczęte dzieło będziemy mogli doprowadzić szczęśliwie do końca.

Aby nie przedłużać sprawozdania, nie będziemy już wymieniali tych dzielnych budowniczych kościoła, lecz dobry Bóg i Matka Boża Częstochowska niech im sowicie wynagrodzą ich ofiarną pracę przy budowie.

Spodziewamy się także, że nie założą rąk, ale do końca będą nam pomagali, aby kościół polski mógł zostać wykończony i poświęcony jeszcze w tym roku, szczególnie drogim każdemu Polakowi — w roku 1.000-lecia Chrztu naszej Ojczyzny.

Komitet Budowy Kościoła ze swej strony przyrzeka, Wam Drodzy Rodacy i Przyjaciele, że dołoży wszelkich starań, aby kościółek nasz w Águia Branca wspólnymi siłami został wykończony mniej więcej do końca sierpnia, na święto Matki Bożej Częstochowskiej — 26 sierpnia bieżącego roku. Oby nam Wszystkim, w tym świętym zamiarze, sama Matka Boska, Królowa Polski raczyła pobłogosławić.

Komitet Budowy Kościoła:
Prezes — *Henryk Wróblewski*
Sekretarz — *Józef Kubit*
Skarbnik — *Edward Chmielewski.*

Águia Branca, dnia 20 marca 1966 roku.

PS. Po zamknięciu sprawozdania otrzymaliśmy jeszcze ofiarę pieniężną, którą złożyła w sumie Cr$ 5.000 p. Florentyna Zbyszewska.

Następny komunikat w sprawie poświęcenia kościoła ukaże się za tydzień.

Z Cyklu: GÓRĄ NASI!

Gerônima Dymkowski ukończyła chlubnie szkołę buchalterii w Colégio Comercial Estadual de Joaquim Távora 23 grudnia 1965 roku. Panna Jerônima jest córką Aleksandra Dymkowskiego i Bolesławy Dąbrowskiej pochodzących z Polski z Pow. Łomża p. Zambrów. Przybyli do Brazylii w roku 1932.

Redakcja "Ludu" dołącza się do radości rodzinnej składając życzenia nowej Buchalterce.

DOM PEDRO GODNIE UCZCIŁO TYSIĄCLECIE CHRZTU POLSKI

Kolonia Dom Pedro w parafii Nova Orleans pod Kurytybą, znana ze swego przywiązania do tradycji polskich, powzięła piękną myśl, aby godnie uczcić 14 kwietnia jako dzień Chrztu Polski.

Zastanawiano się, co by w tym dniu urządzić i za inicjatywą energicznego Ks. Wiktora Paszka C.M. i przy poparciu Apostolstwa Modlitwy zdecydowano się na wielką rzecz, która żądała niemałego poświęcenia tamtejszych rodaków a mianowicie cały dzień spędzić w kościele na adoracji Najświętszego Sakramentu i odmówieniu 15 tajemnic różańca św. na intencję Polski.

Aby ułatwić wszystkim rodzinom wzięcie udziału w adoracji Ks. Wiktor zadał sobie trud, aby powyznaczać na każdą godzinę po 15 rodzin podobnie jak 15 tajemnic w różańcu, a ponieważ nazbierało się koło 180 rodzin, więc adoracja rozpoczęła się o 6,30 godz. rano Mszą św. i następnie co godzina 15 rodzin zmieniało się w adoracji aż do 8-mej godziny wieczorem.

Nie tylko modlono się, ale jeszcze wszyscy spowiadali się i przystępowali do Komunii św.

Ks. Wiktor jak dobry pasterz uganiał się za swoimi owieczkami i sprawdzał, jak dopisały rodziny, czy wiele zawiodło, czy nie mogło przyjść. W każdym razie, co godzina nie zabrakło rodzin na adorację. A był zwykły dzień roboczy i piękna pogoda, co teraz jest rzadkością, więc niejeden miał pokusę, aby zostać i pracować. Olbrzymia większość zrozumiała, że chodzi o wielką rzecz jak Tysiąclecie Chrztu Polski, Tysiąclecie chrześcijaństwa.

Wiele Polska skorzystała z prawdziwej wiary i błogosławieństw Bożych, a więc było za co dziękować Panu Bogu i prosić o dalsze wytrwanie dla Narodu Polskiego.

Ks. Wiktor przewidział, że sam nie da rady wszystkich wyspowiadać i wykomunikować i jeszcze odprawiać Mszę św. rano i wieczór i doglądać, aby zmiany rodzin w adoracji odbyły się w porządku. Oglądnął się za pomoc, zapraszając dwóch księży, niestety jeden zawiódł i tylko Ks. Prob. Zygmunt Piotrowski z Santa Cândida dopisał i wytrwał do końca, choć naprawdę powinien wracać do swoich obowiązków w parafii. Ale spodziewał się, że parafianie nie wezmą mu za złe, że z takiego powodu zawiedzie ze Mszami św. w piątek. Nie mógł opuścić ludzi, widząc jak ochotnie garną się do spowiedzi, jak żarliwie się modlą na różańcu za Polskę.

I tak zeszedł księżom cały dzień w kościele na spowiedziach, Komuniach św. i Mszach św. a serce rosło i nie czuło zmęczenia wobec tak pięknej manifestacji religijnej i narodowej w Dom Pedro.

Z pewnością rodacy z Dom Pedro nie poniosła straty, że w jeden dzień opuścili pracę, aby się modlić i adorować w tak ważnej intencji. Oby ta manifestacja stała się wzorem dla innych kolonii polskich.

Uczestnik

Wielka Festa w Afonso Pena

z okazji 1-szej rocznicy położenia kamienia węgielnego pod świątynię Matki Boskiej Częstochowskiej w Afonso Pena.

Komisja budowy kościoła w Afonso Pena zaprasza wszystkich Rodaków na wielką Festę, która odbędzie się w niedzielę dnia 1-go maja w nowej świątyni poświęconej Pani Jasnogórskiej, Królowej Polski. Festa ta włączona jest do programu obchodów Tysiąclecia Chrztu narodu polskiego.

Uroczystość ta poprzedzona będzie solennym Triduum w dniach 28, 29 i 30 kwietnia odprawianym przez Ks. proboszcza z São José dos Pinhais — Padre João, zawsze o godzinie 7-mej wieczorem.

W sam dzień Festy, po uroczystej Mszy św. o godzinie 10-tej, odbędzie się festyn-kiermasz na placu przed kościołem z loteriami, kołem szczęścia itp., nie mówiąc już o samacznym "chrrasco", pieczywach i napitkach.

Za Komitet budowy
Jan Zdrojewski

ROCZNICA TOWARZYSTWA UNIÃO JUVENTUS

Dnia 1-go maja br. przypada 68-rocznica założenia Towarzystwa União Juventus. Z tej okazji odbędzie się nabożeństwo dziękczynne w ten sam dzień w Kościele św. Wincentego, a wieczorem o godzinie 20-tej w salonie Towarzystwa specjalny program połączony z występem Polskiej Grupy Folklorystycznej.

Cortinas de madeira esteirinhas

MODERNAS
BONITAS
DURÁVEIS

De enrolar ou de correr em trilhos
Rua Lamenha Lins, 939
Fone: 4-1146
Curitiba — Paraná

DNIA 1-GO MAJA
ODNOWIENIE ŚLUBÓW JASNOGÓRSKICH
w kościele świętego Wincentego a Paulo

Piękne było nabożeństwo dziękczynne za łaski udzielone Narodowi Polskiemu przez Boga, które odbyło się w dzień Zmartwychwstania Pańskiego. Tłumy rodaków zapełniły kościół św. Wincentego, by uczestniczyć we Mszy św. odprawionej po polsku przez J. E. Ks. Biskupa Ignacego Krauzego. Bardzo podniosłe przemawiał ks. Biskup do wiernych na temat odnowienia życia chrześcijańskiego w duchu II Soboru Watykańskiego. Cały zebrany tłumnie lud recytował głośno wraz z dostojnym celebransem modlitwy mszalne.

Chór zaś Polskiej Grupy Folkloru wykonał artystycznie i z uczuciem pieśni wielkanocne.

To nabożeństwo dziękczynne bardzo przejęło zebranych i wszyscy czuli się głęboko wzruszeni i równocześnie odświeżeni na duchu.

To samo przeżycie, a może nawet głębsze odczuwać będziemy na nabożeństwie odnowienia ślubów Jasnogórskich i poświęcenia całej Polonii tutejszej Matce Boskiej Częstochowskiej. Tego uroczystego aktu dokona Ks. Biskup Krauze. On też wygłosi odpowiednie na ten temat kazanie do wiernych. Postarajmy się, by ta wielka uroczystość odbyła się w jak najliczniejszym gronie rodaków.

Militaryzm Niemiec

Como no Estado II

Nie żywimy do Niemców nienawiści, ale przykro nam, że zezwala się im na permanentne podycanie nienawiści do nas, na fałszowanie historii, na likwidację prawdy i racj. Wystarczy spytać się byle ucznia na ziemiach zachodnich, to powie nam, że tutaj właśnie na swojej ziemi witał Bolesław Chrobry cesarza Ottona I, który przybywał z wizytą. W Skwierzynie pochwala się Władysława Łokietka. W Dzedzenku — Kazimierza Wielkiego. W Pile rodził się wielki Stanisław Staszic. Kto więc może nam zaprzeczyć naszej słuszności. Jest to fakt, że obcy nam ludzie — cudzoziemcy po pobycie w Polsce stają się gorącymi rzecznikami naszych praw do ziem zachodnich i północnych oraz poznawają całą perfidię i kłamstwa rewizjonistycznej propagandy niemieckiej. Pisze o tym w Kanadyjskim "Związkowcu" Dr Anna Cienciała, wykładowca historii na Uniwersytecie w Toronto, która wchodziła w skład kierownictwa grupy profesorów i studentów kanadyjskich bawiących niedawno w Polsce. Zwiedzając ziemie zachodnie i północne, przekonali się, że ostateczne uznanie tej granicy jest zależne od zakończenia zimnej wojny. Nasi rodacy, nawet jeśli warunki nie pozwalają im złożyć wizyty w kraju, na pewno mogą zrobić dla tej sprawy jeszcze więcej. Każdy ich głos w tej sprawie podniesiony, w środowisku krajów osiedlenia, to głos nie tylko przeciw propagandzie rewizjonistycznej, ale także przeciw ujawnionym niemieckim planom zamienienia Polski w atomową pustynię.

Kornel Denega

Ś.P. Ci którzy odeszli

SOFIA Z PAWŁOWSKICH MUSIALAK

Dnia 5 kwietnia br. zmarła po przeszło 20 dniowym pobycie w szpitalu Sofia Musialak. Zmarła urodziła się 15 maja 1906 roku na kolonii Taquaral. Mając 24 lata wyszła za mąż za Jana Musialaka.

Była dobrą katolicką i Polką wychowując swoje dzieci w tymże duchu. Oznaczała się wielką pobożnością, hojnie wspomagając sąsiednie kaplice i kościół w Mateuszu. Pozostawiła w wielkim smutku męża, 6 synów żonatych, jedną córkę niezamężną i 17 wnuków.

Rodzina zmarłej wyraża podziękowanie wszystkim, którzy ją odwiedzali i pokrzepiali w chorobie, jako też tym którzy towarzyszyli jej na miejsce wiecznego spoczynku.

Retificadora BRASPOL LTDA.

Odnawiamy wszelkie typy motorów samochodowych. — Robota gwarantowana i szybka. —
CENY PRZYSTĘPNE
Rua Marechal Floriano 4100 — Fone: 4-2635
CURITIBA — PARANÁ

FARTUSZKI - PŁÓTNA - "MALHAS" - POŃCZOCHY - RĘCZNIKI - KOSZULE —Praça da Ordem). — Fone: -
Przed zakupem prosimy zbadać ceny w 4-1698 — **CURITIBA "ALHAS" - POŃCZOCHY -**
Casa Hoffmann Najniższe ceny w mieście! Skład i Fabryka: R. Claudino dos Santos, 52 (Dawniej

OD ADMINISTRACJI "LUDU":

POTWIERDZENIE ODBIORU PIENIĘDZY

Ks. Leon Lisiewicz (PORTO ALEGRE), Jan Ślimak (MATOZINHO), Franciszek Zawadzki (RIO PARDO), Stanisław Dutkiewicz (GETULIO VARGAS), Franciszek Milak (IÇARA), José Polawski (CAÇADOR), Wenceslau Zagula (SANTA ROSA), Zygmunt Kaczmarek (LUD), Wincenty Mietlicki (PORTO ALEGRE), Mieczysław Jarosz (SERRA MIRADOR), Antonio Jączkowski (PAPANDUVA), Pedro Kupczak (RESERVA), Ks. Z. Szwajkiewicz, Janina Michałowska (RIO DE JANEIRO), Maria Stefanik (CUBATAO), Edmundo Lubawski (MASSARANDUBA), Antonio Woźniak (São MIGUEL ARCANJO), Irmã Maria Luiza (PEDRO LEOPOLDO).

OFIARY

NA SEMINARIUM W ARAUKARII

Pan Alexis Narloch z Kurytyby	Cr$ 25.000
Pan Antoni Woźniak z São Miguel Arcanjo	Cr$ 500

NA FUNDUSZ "LUDU"

Pan Antoni Woźniak z S. Miguel Arcanjo	Cr$ 500
N. N. z São Paulo	Cr$ 2.000

NA ZIEMIĘ ŚW.

Stefania Zarzycka z Pôrto Alegre	Cr$ 500
Pan Antoni Woźniak z S. Miguel Arcanjo	Cr$ 500

Wszystkich Szlachetnym Ofiarodawcom jak najserdeczniejsze podziękowanie składa Administracja

Potrzebne 2 gospodynie na polskie plebanie w Jaguariaiva. Wolne utrzymanie, mieszkanie i pensja Cr$ 20.000 miesięcznie. Dwa razy do roku wolny przejazd do domu. Zgłoszenie kierować na adres: Casa Paroquial — Jaguariaiva - Paraná.

Farmacia e Drogaria Stellfeld

Matriz: Praça Tiradentes, 530
Filiais: Rua Riachuelo, 138 e FARMASTEL, Travessa Oliveira belo, 71

Są to apteki prowadzone przez Profesorów Fakultetu Farmaceutycznego, które sprzedają najtaniej w Kurytybie i są godne zaufania.

LUD
Alameda Cabral 84
Tel.: 4-1057
Caixa postal 155
Curitiba - Paraná
Brasil

Proprietário: Congregação da Missão
Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski
Redator: Pe. José Zając
GODZINY PRZYJĘĆ:
Godziny przyjęć: Od poniedziałku do piątku: od 12 do 18. W soboty: od 8 do 12.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1966:

W Brazylii i krajach amerykańskich	połud. Cr$ 3.500
W Argentynie	450 pesos
W Ameryce Środkowej i Północnej	2 dolary
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii	4 dolary

Do poczty lotniczej dopłaca się:

Na Brazylię	Cr$ 1.500
Do krajów Południowo-amerykańskich	4 dolary
Do U.S.A.	8 dolarów
Cena egzemplarza w Kurytybie	Cr$ 100
Cena egzemplarza w S. Paulo i Pôrto Alegre	Cr$ 150

"LUD" wysyłany pocztą lotniczą można nabyć:
São Paulo: w kiosku gazetowym naprzeciw Główne! Poczty (Avenida São João).
W kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saraiva Principal), przy wejściu do Parku.
Pôrto Alegre: w kiosku na placu Abrigo Parobé, Loja n.° 3

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:
W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, St. John Kanty Prep., ERIE, Pa.
W Argentynie: — Sfr. Juan Czajkowski, Avenida Mitre, 127, Posadas, Pcia. Misiones
Stanisław Dziewa w Gobernador Roca
W Urugwaju: — Pan Franciszek Grzywnowicz, Calle Bayona, 3623, MONTEVIDEO.

OKULARY
BIŻUTERIE
ZEGARKI

CARL R. RAEDER
Rua Riachuelo, 147
CURITIBA

ŻYCIE RELIGIJNE:

TRZECIA NIEDZIELA PO WIELKANOCY

Ewangelia św. zapisana u św. Jana w rozdziale 16

Onego czasu: Mówił Jezus uczniom swoim: Maluczko, a już mnie nie ujrzycie, i znów maluczko, a ujrzycie mnie, bo idę do Ojca. Mówili tedy uczniowie jeden do drugiego: Co to znaczy, co nam mówi: Maluczko, a nie ujrzycie mnie, i znów maluczko, a ujrzycie mnie, a że idę do Ojca? Mówili tedy, co to jest, co on mówi: Maluczko? Nie wiemy ,co powiada. I poznał Jezus, że chcieli Go spytać, i rzekł im: O to pytacie się między sobą, że powiedziałem: Maluczko, a nie ujrzycie mnie, i znów maluczko, a ujrzycie mnie? Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam: Wy będziecie płakać i narzekać, a świat będzie się weselił, a wy smucić się będziecie ale smutek wasz w radość się obróci. Niewiasta, gdy rodzi, smutek ma, że przyszła jej godzina: lecz gdy porodzi dzieciątko, już nie pamięta uciśnienia z radości, że człowiek na świat się narodził. Tak więc i wy, teraz wprawdzie smutek macie, lecz znowu ujrzę was, i uraduje się serce wasze, a radości waszej nikt od was nie odejmie.

«Jasna Góra»

Bodaj nigdy tak dobitnie jak teraz nie uświadomiłem sobie tego, jak potężna jest wola Boża, by Jasna Góra była Stolicą Chwały Bożej, która rozlewa się na Polskę przez dziewicze dłonie Pośredniczki Łask wszelkich. Bodaj nigdy jak teraz nie widziałem tego tak jasno, że wolą Ojca Narodów jest, by naród polski był zjednoczony przez Jasną Górę i by tutaj się odnawiał i krzepił. Tej woli Bożej nikt nie zdoła złamać, o czym świadczą wieki naszego trwania na Jasnej Górze, bardziej jeszcze niezłomnego niż mury i wały obronne.

I dziś musi być przeprowadzona w Polsce "obrona Jasnej Góry" — już nie z pomocą armat i pocisków, ale przez potężny ładunek myśli i uczuć roznieconych przez Ojca Świętego.

Jak ongiś mrowie wojsk najeźdźczych, tak dziś szturmują "Polską Jasną Górę" istne "potopu świata fale", wierając się w mury duszy Narodu nienawiścią Imienia Bożego, pasją grzechu i potwornych nałogów. "Polska Jasna Góra" jest podminowywana przez ducha nienawiści społecznej, przez programową apostazję moralną, przez zadawnione wady narodowe, które rzucają cienie na świetlany Naród ochrzczony. Stokroć to groźniejszy potop od szwedzkiego. Toteż dziś Augustynem Kordeckim musi być cały zakon, który najlepiej ma widzieć, co nie podoba się Królowej Jasnogórskiej w duszy Narodu naszego. Wszak Jasna Góra jest Tronem Królowej Polski; z tego Tronu muszą paść programowe wskazania, jak trzeba leczyć duszę Narodu, by mogła być córą Królewską.

Zdawało się nam, że Bóg wymiótł ogniem wojen i cierpień klepisko ojczyste, aby na nim rozpocząć nowe budowanie. Mamy obowiązek spowiadać się szczerze nie tylko Deo Omnipotenti, ale i — Beatae Mariae Virgini. Spowiedź Narodu przed Jasnogórskim Tronem Łaski jest początkiem królowania Maryi w duszy Narodu. Leczenie Córy Królewskiej nie może odbywać się "po wierzchu"; za przykładem Ojca Niebieskiego trzeba zapragnąć wielkiego "Niepokalanego Poczęcia", by Słowo Ciałem się stało i zamieszkało między nami.

STEFAN KARD. WYSZYŃSKI

Dzeje Obrazu Jasnogórskiego w świetle badań naukowych

OD REDAKCJI:

Historyczny szkic na temat cudownego obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej zamieściliśmy już dwukrotnie na łamach naszego tygodnika w ubiegłym roku; raz po polsku, a raz po portugalsku. Dzisiaj pragniemy przedstawić naszym Szanownym Czytelnikom dzieje Cudownego Obrazu Jasnogórskiego w świetle najnowszych badań naukowych.

Obraz Jasnogórski poddono badaniom naukowym dwukrotnie: w latach 1926 - 1927, podczas jego pierwszej konserwacji, oraz po II wojnie światowej, kiedy ponownie trzeba było poddać Obraz zabiegom konserwatorskim.

Podczas badań przy pierwszych zabiegach konserwatorskich, prof. Rutkowski z Poznania i konserwator Truszczyński wydali orzeczenie, że obraz jest pochodzenia włoskiego, a nie greckiego, a czas powstania obrazu miałby przypaść na XII wiek najwcześniej.

Przy drugich badaniach natomiast wykonanych przez konserwatora Rudolfa Kozłowskiego z Krakowa i prof. Marconin z Warszawy oświadczono, że:

1. — Badania mikroskopijne i analiza chemiczna kredy, stanowiącej podkład pod malowanie Obrazu — wyklucza całkowicie możliwość włoskiego pochodzenia. Kreda Półwyspu Apenińskiego ma inne ukształtowanie, aniżeli kreda użyta na Obrazie. Jest ona raczej pochodzenia wschodniego — bałkańskiego.

2. — Prześwietlenia roentgenowskie wykazały istnienie pod obecnym płótnem Obrazu kawałków płócien o wiele starszych, aniżeli płótna dzisiejsze. (Sprawę płótna wyjaśnimy później).

3. — Nimbusy na Obrazie nie są nałożone czyli nakejone, ale są wypukłością deski, która została zestrugana (zheblowana) we wszystkich innych częściach Obrazu.

4. — Badając technikę malarstwa Obrazu, jej rodzaj, jakość użytych farb, sam rysunek postaci, możemy przyjąć, że Obraz jest pochodzenia wschodniego i na podstawie dzisiejszych metod badania starożytności Obrazu można przyjąć IV wiek za ewentualny okres jego powstania.

5. Niezależnie od czasu, w którym Obraz był malowany, gdy chodzi o jego wartość artystyczną, stanowi on klasę dla siebie, jest pierwszorzędnym dziełem sztuki, jakim nie wiele może się poszczycić.

Tyle nauka dzisiejsza o Obrazie Jasnogórskim może powiedzieć. To orzeczenie komisji powojennej cofnęło czas powstania Obrazu o kilka wieków wstecz w stosunku do orzeczenia komisji z lat 1926 - 27.

Może przyszłość pozwoli na przeprowadzenie jeszcze dokładniejszych badań, a być może, iż wtenczas nasza dzisiejsza legenda Obrazu stanie się rzeczywistością.

Wracając do samego Obrazu Jasnogórskiego, musimy nadmienić, że obraz ten jest malowany na płótnie, czyli że na deskę nałożono grunt kredowy, na ten grunt naklejono płótno i na nim jest wymalowany obraz Matki Boskiej Częstochowskiej. Promienie Roentgena wykazały obecność kawałków starych płócien na desce, jak również ślady gwoździ wbijanych w obraz od strony frontowej. By to wytłumaczyć, wystarczy przypomnieć, że w 1430 roku Hussyci napadli na Jasną Górę i zabiwszy 12 Ojców Paulinów, chcieli zrabować sam obraz załadowany na wóz. Wobec jednak faktu, że konie nie mogły ruszyć wozu, porzucili obraz, zadając 2 cięcia szablą w oblicze Matki Bożej. Stąd widzimy szramy na Jej prawym policzku.

W międzyczasie znaleziono porzucony obraz i przewieziono go na dwór króla Władysława Jagiełły, by dokonać odnowienia i restauracji uszkodzonego malowidła. Król Jagiełło zaprosił do tej pracy malarzy włoskich, ale ci nie zdali egzaminu, ponieważ nie znali techniki malarskiej obrazu. Wówczas sprowadzono malarzy greckich i ci dokonali restauracji. A ponieważ obraz był bardzo zniszczony, malarze greccy nałożyli nań nowe płótna i przemalowali go według rysunku istniejącego na starych zniszczonych płótnach, starannie kopiując stare malowidło.

Obraz jest namalowany bez koron i bez kosztownych sukienek.

Sukienka pochodzi z 1727 r., z czasu pierwszej koronacji. Korony zaś są darem św. Piusa X, Papieża w 1910 r.

Obraz Jasnogórski nosił na sobie aż 7 blizn-cięć: na szyi Matki Boskiej, na twarzy i nad prawym okiem.

Obraz Królowej Polski Jasnogórskiej jest jednym z najstarszych i najpiękniejszych obrazów Matki Bożej, jakie ludzkość posiada.

Zasługi Kościoła Katolickiego w Tysiącletnim rozwoju KULTURY POLSKI

Gdy przed tysiącem lat zabłysło nad Polską światło wiary Chrystusowej, zaczynała się też i praca Kościoła Katolickiego na Ziemiach Polskich.

Duchowieństwo było początkowo nieliczne, przeważnie obcego pochodzenia. Potem szereg tych duchowieństwa coraz więcej było zasilane przez Polaków.

Od samego początku duchowieństwo jest czynnikiem organizacji życia społecznego i tworzy ośrodki życia kulturalnego.

Przyjęcie chrztu przez księcia Mieszka uważa się za datę przyjęcia chrztu Polski. Oczywiście, nie jest to ścisłe. Przyjęcie chrztu przez władzę niewątpliwie miało decydujące znaczenie w procesie nawrócenia całego kraju na wiarę chrześcijańską, ponieważ ułatwiało to pracę misjonarzom. Ale cały proces nawrócenia ludności Polski, rozsianej po znacznym terenie, niejednokrotnie po niedostępnych i dziewiczych puszczach, potrwał jeszcze długo — około dwa wieki.

Uczono wiary gromadnie, grupami też chrzczono, nadając jednakowe imię dla całej grupy ludzi. Zrozumiel łatwo, że początkowo nauka chrześcijańska stanowiła zbyt cienką warstwę w świadomości ludzi. Dlatego też od czasu do czasu wybuchała reakcja pogańska przeciw nowej wierze, przeciw nowym obyczajom.

Wielką zasługę w ugruntowaniu się chrześcijaństwa w Polsce oddał genialny następca Mieszka, jego syn Bolesław Chrobry. Mocną dłonią utrzymał ład i porządek w kraju, popierając misje i zakładanie klasztorów. Ale kiedy brakło tego dzielnego króla, pogaństwo podniosło bunt i uderzyło tak silnie, że złupiono i zniszczono najbogatsze świątynie i klasztory.

Historyk polski z XV wieku, Jan Długosz pisze, że "nie uszanowano ani kościołów, ani rzeczy świętych, ani sług Bożych".

A najstarszy kronikarz polski Gall wspomina, że wiele kościołów opuszczonych stało się siedliskiem dzikich zwierząt... Dopiero wnuk Bolesława Chrobrego, Kazimierz, nazwany Odnowicielem, opanował sytuację, zaprowadził ład w kraju i przywrócił funkcjonowanie Kościoła.

Zasługa dla Polski tego władcy była przeogromna. Podniósł kraj z rozbicia i upadku, przywrócił do życia wszystko, co stanowi wiekopomne dzieło Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Wznosił kościoły i sprowadzał zakonników; zakładał klasztory, by kultura zachodnia, którą zakony przynosiły z sobą, promieniowała na cały kraj, budzący się do nowego życia.

Rola Kościoła Katolickiego w Polsce w rozwoju kultury narodowej jest wielka i być może nie zawsze doceniana... Kościół wnosił nową treść dotychczas nieznaną. Akcja jego trwa wieki. Wykorzenił dawne wierzenia i przesądy, prowadząc naukę katechizmu.

Z ust misjonarzy i kaznodziei ludność z podziwem dowiadywała się wiele rzeczy dotychczas nieznanych, nowych. Kaznodzieja bowiem często nie poprzestał tylko na rzeczach wiary, ale włączał do kazania cały arsenał wiedzy o świecie, mówił o innych krajach.

Dla ludzi na wsi kazania te były źródłem informacji o tym, co dzieje się poza ich okolicą. Oprócz kazań, także i spowiedź nastręczała dużo okazji do nauczania, zwłaszcza w zakresie obyczajów. Ale także i poza kościołem książ mógł pouczać, doradzać, upominać. Toteż na księdza patrzono jak na wyrocznię.

Oznaką uszanowania osób duchownych było także nadanie im tytułu "ksiądz", co dawniej oznaczało to samo co książę.

Ksiądz pleban urządzał szkółkę przy parafii, do której chodzili zarówno chłopcy jak i dziewczęta. Przedmiotem nauki było nie tylko nauczanie czytania i liczenia, ale nadto i przedmioty z zakresu gospodarki domowej i rolnej.

Klasztory zakładają szkoły przykląsztorne, gdzie uczą i wychowują kandydatów do stanu duchownego. Wreszcie szkoły przykatedralne, które stanowią zalążek szkół średnich. Zresztą, cała organizacja szkolnictwa i jego podział, który się utrzymał do naszych czasów — jest dziełem Kościoła.

Obok księdza plebana, w czasach późniejszych cieszył się dużym autorytetem organista. Zdarzało się, że miał on nieraz większy wpływ na wsi niż sam pleban z tej przyczyny, że organista był więcej przystępny, większą utrzymywał łączność z ludnością niż ksiądz. Organista był zarazem i nauczycielem i prowadził szkołę. Często organiści byli ludźmi wykształconymi jak na czasy ówczesne.

Wpływ kościelny wykorzenił zupełnie wiarę w dawne demony i gusła. Zabroniono udawać się na dawne miejsca kultu, aby wymazać z pamięci ludzi dawne pogańskie obrzędy.

Najciekawsze są zakazy dotyczące wszelkiego rodzaju czarowników, znachorów, zaklinaczy i wróbitów. Kościół zwalczał je bardzo usilnie. Kościół zwalczał czary, uważając je za resztę praktyk pogańskich.

Wielki też był wpływ Kościoła na rozwój literatury ludowej.

Udział wiernych w nabożeństwach zrazu bierny, stał się bardzo czynny, gdy lud zaczynał śpiewać chóralnie pieśni. Powstał cały szereg pieśni religijnych. Dodać należy, że wpływ pieśni kościelnej nie ograniczył się wyłącznie do pieśni religijnej. Miał także wpływ na rozwój pieśni świeckiej.

Kościelnego pochodzenia jest cały teatr ludowy, który jest pozostałością dawnych misteriów. Było tych misteriów dużo i z każdym ważniejszym świętem mogło łączyć się przedstawienie. Kościelnego pochodzenia jest też szopka, z którą obecnie chodzi młodzież w różnych okolicach Polski.

Klasztory prowadziły akcję pogłębienia życia religijnego i szerzyły nabożeństwa, do którego to celu służyło rozpowszechnianie obrazów świętych i figur. Największą do tego okazją były odpusty. Nieraz zakonnik był wyszkolonym artystą.

Kościół oddziaływał też na sztukę budownictwa. Kościoły jako domy Boże wznoszono okazałe i starano się je upiększyć. Tak powstały wspaniałe okazy gotyku, stylu romańskiego, renesansu czy baroku.

Wpływ klasztorów żeńskich w zakresie kultury technicznej dotyczył przede wszystkim robót kobiecych, więc szycia, haftowania, koronkarstwa. Klasztory męskie prowadziły szeroką akcję w zakresie gospodarczym.

Zakony średniowieczne, jak Cystersi, Benedyktyni prowadzą intensywną pracę gospodarczą. Prowadzili oni uprawę ogrodów i sadów dla różnych celów. Hodowali kwiaty dla ozdoby kościołów oraz rośliny lekarskie dla celów leczniczych.

Na Świętym Krzyżu, w Górach Świętokrzyskich, przy dawnym klasztorze Benedyktynów do dzisiaj nazywa lud pewien obszar pola "apteką", ponieważ uprawiano tam zioła lecznicze.

Wreszcie muzyka kościelna miała wielki wpływ na rozwój muzyki w ogóle.

Jak widać z powyższego zestawienia faktów historycznych — Kościół Katolicki na przestrzeni wieków oddał wprost nieobliczalne zasługi Polsce.

Ks. Zdzisław Musialik
(Kalendarz Franciszkański)

MIASTO CIENI

91

do prawego skrzydła pałacu i wszedł na pierwsze piętro. W korytarzu natknął się na kamerdynera. Był to barczysty chłop o szerokiej, gładko wygolonej gębie, typowy Michałek, który nie tak dawno opuścił Vaterland, gdyż nie pozbył się jeszcze pewnej sztywności karku.

— Co pan uważa?

Znachor nie od razu odpowiedział. Rozejrzał się po korytarzu, jakby w obawie przed niepożądanymi świadkami, wziął kamerdynera za guzik u marynarki, przysunął do siebie i dopiero wtedy spytał:

— Lubisz dziewczynki?

Tamten roześmiał się pokazując żółte, końskie zęby.

— Każdy lubi.

— A dobre wino?

— Nie pogardzam nim.

— Jeszcze l

ECHA MILLENNIUM W ŚWIECIE

MILLENIUM POLSKI CHRZEŚCIJAŃSKIEJ

Komunikat Komitetu Koordynacyjnego dla Spraw Millennium (VI)

"Boże coś Polskę" i "U drzwi Twoich stoję Panie"

w Katedrze św. Patryka

Nowy Yorк (IC) — W nabożnym skupieniu i z radosnym uniesieniem tysiące wiernych, w których żyłach płynie polska krew, śpiewały 2 kwietnia w jednym z największych w świecie kościołów — katedrze św. Patryka w Nowym Jorku, podczas pontyfikalnej Mszy św. millenijnej, celebrowanej przez koadjutora archidiecezji nowojorskiej ks. arcybiskupa Maguire w obecności prezydującego ks. kardynała F. Spellmana. Dla uczestniczących w tej wspaniałej ceremonii religijnej dostojników Kościoła, ów zbiorowy śpiew polski miał specjalną symbolikę. świadczył on bowiem o głębokiej wierze zebranych i umiłowaniu języka ojczystego.

Na milleniją Mszę św. przybyło moc księży i sióstr zakonnych. W stallach zajęło miejsce czterech biskupów: administrator katedry Flannely, inny sufragan nowojorski Cook, sufragan diecezji buffalowskiej S. Brzana oraz ordynariusz diecezji w Rockville Center ks. biskup Kellenberg; dalej pięciu infułatów, 15 prałatów oraz kilkudziesięciu polskich księży świeckich i zakonnych.

Kazanie biskupa Brzany i mowa kardynała Spellmana

Kazanie po polsku i po angielsku wygłosił ks. biskup Stanisław J. Brzana, podkreślając m. in. fakt, "iż w roku 1966 razem z Kardynałem Wyszyńskim, z biskupami, księżmi i ludźmi polskimi, obchodzimy Tysiąclecie, czyli Millenium, Chrztu Polski, że wyznajemy naszą wiarę, odnawiamy przysięgi chrztu i postanawiamy jeszcze wierniej Bogu służyć w przyszłości"... "Przez tysiąc lat — mówił dalej ks. biskup Brzana — naród nasz cieszył się specjalną opieką Maryi Bogarodzicy. Jej wielka świątynia stoi w Częstochowie. Ona jest Królową Polski. Uciekamy się do Niej, Matki Boskiej Częstochowskiej i prosimy Ją o dalszą opiekę nad nami i narodem..."

W toku kazania w języku angielskim ks. biskup Brzana podkreślił, iż Polacy pozostają zawsze wierni wierze Chrystusowej i Kościołowi. W XIII stuleciu obronili oni chrześcijańską Europę przed zalewem tatarskim, w XVII wieku zwycięstwem pod Wiedniem uratowali Europę od zalewu tureckiego, a w roku 1920 zwycięstwem pod Warszawą powstrzymali oni komunistów w ich marszu na zachód. Tak — Polska zasłużyła na chlubny przydomek "Semper Fidelis"...

Ks. kardynał Spellman w toku swojego serdecznego przemówienia stwierdził, że sobotnia uroczystość była wyjątkowym wydarzeniem dla katedry św. Patryka. Książę Kościoła oświadczył, iż miał styczność z Polakami od czasu seminarium w Rzymie, później w Krakowie, Warszawie i Częstochowie. Podczas ostatniej wojny miał on kontakt z polskimi uchodźcami w Iranie i Iraku, gdzie też poznał i podziwiał polskich żołnierzy pod dowództwem generałów K. Sosnkowskiego i W. Andersa. Znosili oni cierpienia, mówił ks. kard. Spellman, głęboko wierząc w wyzwolenie swego kraju. "Wasza wiara w roku milenijnym w oswobodzenie Polski przyjaciele zmartwychwstanie Waszej Ojczyźnie. Błogosławię Wam za przywiązanie do religii i ukochanie Waszego Kraju".

Ks. kardynałowi Spellmanowi asystowali przy tronie ks. infułat Franciszek Kowalczyk, ks. prałat A. W. Fronczak i ks. prałat M. F. Kowalczyk. Asystentem celebrującym był ks. prob. G. Krzysteczko. Diakonem podczas Mszy św. był ks. prof. W. Niebrzydowski, subdiakonem ks. J. J. Mirecki.

WATYKAN UCZCI MILLENNIUM POLSKI

SERIĄ ZNACZKÓW

Rzym (IC) — kwiecień 1966. — Poczta watykańska postanowiła uczcić Tysiąclecie Chrześcijaństwa w Polsce specjalną serią znaczków pocztowych, która się ukaże dnia 3 maja br. (dzień wielkich uroczystości na Jasnej Górze w Częstochowie). Wzory znaczków (sześciu) opracowała znana artystka-miniaturzystka Kazimiera Dąbrowska, która już uprzednio przygotowała wiele projektów innych znaczków watykańskich.

Seria obejmować będzie wartości: 15, 25, 40, 50, 150 i 220 lirów. Znaczek za 15 lirów przedstawiać będzie Mieszka I i Dąbrówkę na tle Orła Polskiego; za 25 lirów św. Wojciecha na tle katedry gnieźnieńskiej i wrocławskiej; za 40 lirów św. Stanisława B. i M. na tle wież Wawelu i kościoła na Skałce; za 50 lirów Królową Jadwigę, mającą po lewej stronie wizerunek Ostrej Bramy, a po prawej dziedzińca Uniwersytetu Jagiellońskiego; za 150 lirów Matkę Boską Częstochowską w środku, a po bokach katedrę warszawską i sylwetkę klasztoru Jasnogórskiego. Znaczek za 220 lirów przedstawiał będzie Ojca św. Pawła VI witającego się z dziećmi polskimi ubranymi w stroje narodowe; znaczek ten będzie zawierał polski napis "Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus". Na wszystkich znaczkach będą umieszczone daty 966 — 1966.

Ponieważ omówione znaczki budzą wielkie zainteresowanie, Centralny Komitet Tysiąclecia w Rzymie, pragnąc ułatwić Polakom nabycie pamiątkowej serii, podjął się rozprowadzenia pewnej ograniczonej ich ilości.

Zamówienia listowne należy kierować możliwie szybko na adres:

Centralny Komitet Tysiąclecia, Sekcja Filatelistyczna, via delle Botteghe Oscure 15, Roma, Italy.

KATOLICY NIEMIECCY WOBEC MILLENIUM POLSKI

New York (IC) — kwiecień 1966. — Jak donosi biuletyn prasowy National Catholic Welfare Conference, arcybiskup Koloni kardynał Józef Frings oświadczył, że katolicy niemieccy uczczą Tysiąclecie Chrześcijaństwa w Polsce specjalnymi nabożeństwami w miesiącu maju, bez względu na to, czy otrzymają lub nie, zezwolenie na wyjazd do Polski. Kardynał oświadczył dziennikarzom, że istnieją bardzo słabe nadzieje na uzyskanie zezwolenia ze strony władz polskich na udział przedstawicieli niemieckich w uroczystościach millenijnych w Polsce.

Ta sama agencja informuje, że dzień 1 kwietnia poświęcony był przez katolicką młodzież Wschodnich i Zachodnich Niemiec modłom o polepszenie stosunków między Polską a Niemcami. Młodzi katolicy niemieccy wyrazili w ten sposób swe poparcie dla wymiany listów między Polskim a Niemieckim Episkopatem, wyrażających żal za przestępstwa i urazy z przeszłości i gotowość przyjaźni na przyszłość.

Lekarstwo przeciw pijaństwu

Nałóg pijaństwa poniża człowieka i niszczy jego zdrowie, doprowadzając go do najbardziej upokarzającej sytuacji, m. in. do występku i do grzechu.

"Instituto Quimico Campinas S. A." wypuścił na rynek farmaceutyczny produkt "NECROETIL", lekarstwo w proszku, przeznaczone na leczenie nałogu pijaństwa.

Lek ten posiada wielki zasięg społeczny, sprowadza bowiem człowieka na nowo na łono rodziny, religii i społeczności ludzkiej. "NECROETIL" można dawać bezpiecznie do zażycia nałogowym pijakom, ponieważ nie posiada ani smaku ani zapachu.

"NECROETIL" można nabyć we wszystkich aptekach i drogeriach.

"NECROETIL" jest produkowany przez "Instituto Quimico Campinas S. A." i znajduje się na składzie przy ul. Padre Antônio, Nr 370, Caixa Postal, 695, — CURITIBA — PARANÁ.

NOVO PERFEITO SERVIÇO

RÚSSIA — RUMANIA e POLÔNIA

RECEBEDOR NÃO PAGA NADA
ROUPA, ALIMENTOS, MEDICAMENTOS

Representamos:
VNESHPOSYLTORG — MOSKWA
De aguiha até automóvel.

RECEBEDOR NÃO PAGA NEM UM KOPEIKO
PACZKI I ZŁOTY P. K. O. — WARSZAWA
Swobodny wybór.

Correspondentes do Banco Nacional da Iugoslávia
PACOTES DO BRASIL
Até 10 quilos para
RÚSSIA — POLÔNIA — HUNGRIA — IUGOSLÁVIA — CHECOSLOVÁQUIA — GRÉCIA — PORTUGAL — ESPANHA — ISRAEL e ALEMANHA.
Também ITÁLIA incl. — Café isento de taxas.

TUZEX — P. K. O. — IKKA.
GENEX

EMPR. J. RAJIC — Praça da Sé, 399 — Tel.: 36-8530
SÃO PAULO, Caixa Postal 3950

PACZKI PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej, i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE pomoc

przez PACZKI PEKAO tak zw. 'DO WYBORU' PACZKI SPECYFIKOWANE wg katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla pań, panów i dzieci, maszyny do szycia, dziewiarskie, lodówki. Sprzęt motorowy: samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, węgiel i meble.

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH
Po katalogi i informacje należy zwracać się do :

PRZEDSTAWICIELKI PEKAO New York
p. HALINY BERGMAN, São Paulo
Caixa Postal 5127, Tel.: 52-87-29.

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego
Rua Mal. Floriano, 511
Curitiba — Paraná
Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

AVENTAIS E GUARDA-PÓS
Aventais profissionais, para médicos, dentistas, professôres, escolares. Fornecemos para indústrias, armazens, escritórios e lojas.
Preços especiais para atacado.
Atendemos pelo Reembolso Postal para qualquer localidade do Brasil.
Camisaria Pinheiro
Rua Barão do Rio Branco, N.° 50 — Fone: 4-7868 — MATRIZ
FILIAL
Rua Marechal Deodoro, N.° 471 — CURITIBA — PARANÁ

Empregado com real sucesso nos TRAQUEOBRONQUITES EM TODOS OS SEUS GRAUS E SUAS MANIFESTAÇÕES COMO SEJAM: TOSSES, CATARROS, BRONQUITES E COQUELUCHE.

TOLERANCJA POLSKA WZGLĘDEM INNYCH NARODÓW

Polacy zawsze odnosili się do innych narodów z wielką gościnnością, uprzejmością i życzliwością, szanując ich język, zwyczaje i kulturę. Od niepamiętnych czasów mieszkali w Polsce Żydzi i liczba ich stale wzrastała z powodu prześladowań doznanych przez nich w innych krajach w Europie Zachodniej.

Zostając pod specjalną opieką panujących trudnili się oni handlem i rzemiosłem. W roku 1264 Bolesław Pobożny, książę kaliski, wydał dla nich specjalny przywilej, który Kazimierz Wielki rozciągnął na całe państwo, zapewniając im samorząd, własne sądy i opiekę władców.

Prócz tego mieszkali w Polsce Rusini, Litwini, Tatarzy, Ormianie, Niemcy, Łotysze i Szkoci. W czasie reformacji przybyło tu mnóstwo najrozmaitszych innowierców i cieszyli się wszyscy całkowitą swobodą religijną, kulturalną i narodową, tak że Beza nazwał Polskę "asylum haeriticorum" — "schronieniem innowierców". Także i w swej pracy misjonarskiej na Litwie i na Rusi starali się Polacy zostawić tym ludziom nienaruszony ich byt kulturalny i narodowy.

Już Jadwiga, celem dostarczenia Litwinom narodowych kapłanów, założyła w Pradze specjalny zakład dla kleryków studiujących tam teologię. Później jezuici wileńscy drukowali dla nich książki i postylle w języku litewskim. Podobnie w czasie narad dostojników kościelnych katolickich z ruskimi przed unią brzeską chętnie zgodzili się na zachowanie ich liturgii, kalendarza juliańskiego, języka i zwyczajów, na co chętnie zgodził się papież, przyjmując Rusinów do jedności z Kościołem rzymskim. Podobnie postępowano z innymi, tak że wszystkie narody wchodzące w skład Rzeczypospolitej Polskiej, aż do jej upadku zachowały swój język i kulturę, a Polacy łączyli się z nimi jako równi z równymi i wolni z wolnymi. Zasadę równości wszystkich narodów Polacy nie tylko ściśle przestrzegali u siebie, ale również głosili ją na arenie międzynarodowej, czym wywołali zdumienie i zdziwienie wśród innych.

Już na Soborze w Konstancji w roku 1414 rektor Akademii Krakowskiej Paweł Włodkowic w memoriale "O władzy papieża i cesarza w stosunku do niewiernych" bronił tezy, "że cesarz nie ma prawa dawać pozwolenie na zajmowanie ziem pogan nie uznających jego władzy... Zasta i przywileje cesarskie dane Krzyżakom, na które oni stale się powoływali przy podboju Prus, lub innym do zajmowania ziem pogańskich nie dają im żadnego prawa. Nie wolno nawracać pogan na wiarę mieczem lub naciskiem, ponieważ sposób ten jest połączony z krzywdą bliźniego".

Zasady tej trzymali się zawsze królowie polscy w stosunku do innowierców. Zygmunt I zachęcającemu go Janowi Eckowi, aby wystąpił ostro przeciw innowiercom w Polsce, odpisał: "Pozwól mi być pasterzem owieczek i kozłów".

Po śmierci ostatniego Jagiełłona w roku 1573 uchwalono tzw. "konferencję warszawską", w której katolicy i innowiercy zobowiązali się nie dopuścić do żadnych ucisków i prześladowań z powodu religii. Uchwały te weszły do tzw. "artykułów henrykowskich" zaprzysięganych i przestrzeganych przez wszystkich królów elekcyjnych, co zabezpieczyło Polskę przed wojnami religijnymi dręczącymi inne kraje ówczesnej Europy Zachodniej. Dość wspomnieć, że Stefan Batory ukarał sprawców rozruchów religijnych w Krakowie, a z Faci podobnych rozruchów w Wilnie oświadczył, że nie zniesie, by "przemocą i ogniem zamiast nauczaniem i przykładem wiarę szerzono". Tej zasady trzymali się jego następcy i jedynie w roku 1658 usunięto z kraju arian za jawną zdradę i łączenie się z wrogami państwa w czasie "Potopu".

Ks. Kazimierz Drzymała
(Wyjątek z artykułu "Tysiacleinia Rocznica Chrztu Polski").

90 SEWERYN A. HARTMAN

— Panienka prosi.

Wpuścić znachora do błękitnego buduaru, gdzie w kącie za japońskim parawanem urządzona była gotowalnia.

— To ty, Estebanie? — odezwał się głos zza parawanu.

— Ja, do usług.

— Załatwiłeś wszystko jak kazałam?

— Co do joty.

— Zbliż się.

Znachor podszedł żwawo do gotowalni. Jedno skrzydło parawanu odsunęło się. Dona Elza w lekkim peniuarze, spod którego wyzierały odsłonięte do ramion śnieżnobiałe ręce, kończyła tualetę. Przed nią na stoliku, rozrzucone w nieładzie, leżały ołówki do brwi, pudry, barwiczki, słoiki z kremami, flakony z perfumami.

Esteban wlepił wzrok w kształtne ręce senhority, wciągnął lubieżnie w nozdrza powietrze przesycone zapachem pachnideł i potu kobiecego.

— Jak ci poszło?

— Jak najlepiej. Najpierw postarałem się o dziewczynę, która spodoba się pani na pewno. Nazywa się Catarina. Matka jej, dona Laura, trzymała w Iquitos domek dla dziewcząt i była już na drodze do zrobienia majątku. Ale losy zrządziły inaczej. Musiał ktoś na nią rzucić makumbę, nie wiem, dość, że męża zastrzelili policjanci, gdy prowadził tropę kradzionego bydła. Wkrótce potem napadli na Iquitos Indianie i spalili miasto, a że stara chowała mile w jakiejś dziurze w ścianie więc cały skarb poszedł z dymem. Odtąd zajmowała się już tylko pokątnie rajfurstwem. W końcu, na domiar złego, sparaliżowało ją — niedobrzy ludzie powiadają, że z powodu brzydkiej choroby. Teraz znajduje się na łasce córki. Nieszczęśliwa osoba, bardzo zacna senhora. Ano, wola Pana Jezusa.

Znachor pobożnie westchnął.

— Catarina wyrosła na ładną panienkę. Czart w niej siedzi i wszystkie grzechy główne, ale tak się umie ułożyć, że wszyscy ją lubią. Jak to powiadają — ma talent.

Elza roześmiała się.

— Takie artystki kończą zazwyczaj w kryminale.

— Och, fe!... — krzyknął znachor. — Paskudne słowo.

Skrzywił się jakby połknął gorzką pigułkę.

—Pani żartuje, a to niedobrze. Gdybym był na dworze to bym plunął od uroku.

Elza śmiała się jeszcze głośniej.

— Komiczny jesteś, Esteban, i przesądny jak...

Chciała powiedzieć: "jak Murzyn", ale się w porę ugryzła w język.

—'Przyniosłeś lekarstwo?

Znachor, nieco urażony, nie mówiąc słowa wyjął z kieszeni niewielkie zawiniątko.

— Pokaż.

INŻ. EDMUND GARDOLIŃSKI

(Tłumaczył z portugalskiego JAN WÓJCIK)

REGIÃO DAS MISSÕES

LINHA BOM ASILO

Na Linha Bom Asilo w pobliżu Linha Concórdia, również istniała szkoła wiejska zbudowana przez polskich imigrantów, na tych samych warunkach i przy podobnych okolicznościach jak w innych miejscowościach. Niemal bowiem nie do pomyślenia była jakakolwiek kolonia polska, zgrupowanie pewnej ilości polskich rodzin, gdzie by nie funkcjonowała szkoła dla ich dzieci. Ten fakt stanowi istotę życia i działalności pierwszych polskich imigrantów, przybyszy na żyzne ziemie Guarani das Missões i innych dzielnic Rio Grande do Sul i Brazylii.

Pierwszym nauczycielem szkoły w Bom Asilo był Klemens Polańczyk, po nim Jan Uroda, a później wielu innych, jak wszędzie niosących naukę na małym odcinku jakiejś zapomnianej kolonii. Ich wysiłki, pomnożone przez setki takich małych i nikomu nie znanych miejscowości, zalały Region, dając oświatę młodzieży imigranckiej i dzieciom porodzonym już pod słońcem brazylijskim.

GUARANI DAS MISSÕES USIANE GWIAZDOZBIORAMI SZKÓŁ

Na niektórych innych liniach kolonii Guarani das Missões istniały również prywatne szkoły polskie zakładane przez pierwszych imigrantów tej narodowości, o których jednak nie dochowały się dane bardziej szczegółowe. Na takich liniach jak dla przykładu, Lagoa dos Patos, istniała szkoła pod nazwą "Szkoła Polska", w której uczył Jan Kowalski. Ale niczego więcej o tym fakcie dowiedzieć się już nie można. W znanej nam miejscowości Bom Asilo od wielu lat istniała inna niż ta o której pisaliśmy szkoła, niegdyś szkoła polska. I takich drobych oznak inicjatywy ludzkiej jest w okolicy niemało.

Wiele z tych drobnych lub niedrobnych, ale nie opisanych tutaj szkół mniejszościowych, zbudowanych przez Polaków, jeszcze prawdopodobnie istnieje i przeżyło smutnej pamięci kataklizm nacjonalizacji. Inne zniszczyło rozkładające działanie czasu, ale wszystkie, dawne lub mniej dawne, były miejscem "świętym świętych", poświęconym ojczyźnie pochodzenia i miłości do ojczyzny nabytej.

Te skromne szkoły, a nawet pamięć o nich, jak delikatne fiołki między bujną rodzimą roślinnością, tchną siłą witalną i energią inicjatywy i działalości.

(C. d. n.)

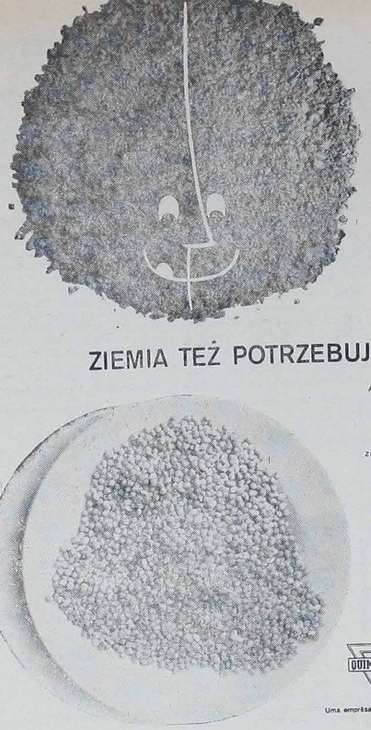

ZIEMIA TEŻ POTRZEBUJE POKARMU

A najlepszy dla ziemji pokarm to Adubos Granulados Serrana. Ich działanie jest stopniowe, obecne we wszystkich fazach rozwoju rośliny. Każde ziarno zawiera dokładną dawkę składników odżywczych. Adubos Granulados Serrana nigdy nie miękną ani twardnieją, są bardziej skoncentrowane i rozpuszczalne. Ani deszcze, ani wiatry im nie szkodzą. Adubos Granulados Serrana mają specjalne formuły dla każdego typu roli. Adubos Granulados Serrana przedstawiają inwestycję pewną, zysk większy.

ADUBOS GRANULADOS SERRANA

QUIMBRASIL
SERVINDO A AGRICULTURA
Uma emprêsa do GRUPO INDUSTRIAL SANTISTA

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe:

TYSIĄCLETNIA TRADYCJA GNIEZNA

Nasze stare Gniezno posiada tysiącletnią tradycję. Z Gnieznem wiążą się legendy, dotyczące początków państwa polskiego. Tu, do roku 1300, koronowali się polscy królowie. W okresie późniejszym Gniezno również gościło koronowane głowy. Rokrocznie sprawował tu sądy królewskie Władysław Jagiełło.

W mieście tym leżącym na skrzyżowaniu szlaków handlowych, rozwijał się handel i kwitło rzemiosło.

W latach 1768 - 1775, Gniezno było siedzibą województwa.

W okresie drugiego rozbioru Prusacy zagarnęli miasto, ale gnieźnianie czynnie opierali się germanizacji.

W roku 1939 hitlerowcy zorganizowali tu jeden z pierwszych obozów pracy przymusowej.

Obecnie Gniezno liczy sobie około 50 tysięcy mieszkańców.

CO UPRAWIANO W GNIEŹNIE 1.200 LAT TEMU

Już tysiąc dwieście lat temu uprawiano w Gnieźnie proso, pszenicę zwyczajną i drobnoziarnistą, jęczmień, owies i żyto. Po sadach pielęgnowano odmiany jabłoni, wiśni i czereśni, również brzoskwinie i winorośl szlachetną. Hodowano świnie, zabijając dwuletnie tuczniki.

PROSPEKTY TURYSTYCZNE

Pierwsze prospekty turystyczne pojawiły się w VII wieku, gdy król Francji Karol Wielki nawiązał przyjazne stosunki z kalifem Bagdadu, Harunem al Raszydem, i francuscy dworzanie zaczęli dla przyjemności odbywać podróże do Palestyny i innych ziem Bliskiego Wschodu. Turystów wyposażono wówczas w krótkie przewodniki, zawierające wiadomości o trasie podróży i odległościach między miastami. Potem zamieszczano w nich informacje o noclegach, opłatach, klimacie i osobliwościach różnych krain. Pierwszymi organizatorami turystyki międzynarodowej byli kupcy z Genui, Pizy, Augsburga i Norymbergii. Trzymano również bydło, owce, konie i kury. Gęsi i kaczki były rzadkością. Towarzyszem człowieka był pies, a do łowienia myszy używano oswojonych łasic, które zdystansował dopiero później kot, importowany przez kupców ze Wschodu.

PRECYZJA W STAROŻYTNOŚCI

Różnica między najdłuższym i najkrótszym bokiem Wielkiej Piramidy Cheopsa wynosi zaledwie 8 cali, przy średniej długości boku 230 m (ponad 700 stóp). Oznacza to, że Egipcjanie 4.600 lat temu umieli mierzyć długość z dokładnością do jednej tysięcznej. Współcześni im astronomowie Mezopotamii określili długość roku słonecznego z dokładnością do jednej dziesięciotysięcznej. Złoto i cyny starożytni potrafili mierzyć masę z precyzją 1 do 1.000. Jednakże żadna cywilizacja starożytna nie umiała mierzyć temperatury. Pierwszą dobrą skalę temperatur opracował w 1726 roku Fahrenheit.

SPORT W SKRÓCIE

— **Piłkarze przebywający na obozie treningowym** rozegrali dalsze mecze między sobą. I tak reprezentacja A wygrała z reprezentacją C 4x2. Przewidziane są mecze sparringowe z kilku reprezentacjami europejskimi, m. in. z Polską — dnia 5 i 8 czerwca w Rio i São Paulo.

— **Międzynarodowy turniej — ekstra koszykówki** w Chile odbywa się obecnie między Rosją, USA, Jugosławią, Brazylią, Bułgarią, Hiszpanią i Chile. Brazylijscy koszykarze znajdują się na razie w połowie tabeli.

— **Piłkarski turniej w Belo Horizonte** przyniósł następujące wyniki: Palmeiras - Botafogo 1x2; América - Cruzeiro 2x4; Santos - Atlético 0x3; Botafogo - Tupi 0x0; América - Palmeiras 2x1.

— **W Pucharze Oswobodzicieli Ameryki** Penarol - Universidad Catolica 2x0; w europejskim Pucharze Zwycięzców Liverpool wyeliminował szkocką drużynę Celtic i rozegra finał z niemiecką drużyną z Dortmundu - Borussia.

— **Brazylia (jedenastka gauszowska) - Chile** mecz rewanżowy zakończył się wynikiem 1x0 dla Chile.

— **W Warszawie zmarł w 75 r życia** słynny ongiś piłkarz lwowskiej Pogoni — Tadeusz Kuchar, jeden z czołowych organizatorów sportu po II wojnie światowej.

— **Piłkarscy juniorzy polscy** przegrali z tą samą reprezentacją czeską 0x1, oraz w rewanżu osiągnęli remis 1x1, oddpadając jednak od puli finałowej.

Wrażenia z podróży pielgrzymki Millenijnej

Supol informuje:

Jak wiadomo Sz. Czytelnikom "Ludu", w dniu 9-4, w sobotę, wyruszyła grupa pielgrzymów Polonii brazylijskiej zorganizowana przez Supol, pod kierunkiem Ks. Jana Pitonia, Rektora Misji, aby wziąć udział w uroczystościach Tysiąclecia w Kraju, w miesiącu maju.

W krótkich komunikatach, "Lud" podawać będzie wiadomości Szan. Czytelnikom oraz rodzinom, informując o przebiegu uroczystości, utrzymując kontakt z wycieczką w Rzymie jak i Częstochowie.

Grupa 16 osób, żegnana była na stacji autobusowej przez licznie zebraną kolonię kurytybską i ich rodziny. Po ulokowaniu bagażu, wraz z wspólnym zdjęciem, pierwsza grupa pielgrzymów, zorganizowana przez Supol — Menezes, udała się znaną trasą — Curitiba - São Paulo - Santos — przy ulewnym deszczu, do portu, gdzie po przewiezieniu licznych walizek czekała cały dzień na okręt "Andrea C".

Po załatwieniu formalności, zdaniu bagażu linii okrętowej, zwiedzamy miasto, sanktuarium M. B. Montserat, wspaniałą plażę, ciągnącą się kilka kilometrów. Godziny lecą, statek się opóźnia. O godz. 10 w nocy na horyzoncie ukazało się światło. To nasz okręt, któremu powierzymy na 15 dni nasze istnienie.

Po przycumowaniu statku, gorączka, bieganina, fala 150 pasażerów wchodzi i zapełnia wnętrzności statku, w których znalazła się również i grupa polska — księża, Siostry Rodziny Maryi i 6 panien.

Zmęczeni i utrudnieni, ciskamy się na łóżka i powierzamy się Orfeuszowi, który jednym był łaskaw, a innym nowicjuszom kazał sobie płacić podatek i dług morski dla Neptuna.

Pora roku, przejście lata w jesień, w tym zwłaszcza miesiącu, była ciężka "ressaca" (morze burzliwe) od kilku lat nienotowana. Kołysze statkiem niesamowicie. Większość odbywa podróż — via Ryga. Na nabożeństwie — garstka. Znika urok tradycyjnej Wielkiejnocy poza małą liczbą, która bierze udział we mszy św..

MILLENIJNE ALLELUJA

Na uczczenie katolickiej Polski w dniu Tysiąclecia, kapelan statku odprawia głośno nabożeństwo wobec oficerów i pasażerów na intencję Polski. W gorących słowach wita pielgrzymów zdążających do Rzymu i Częstochowy. Kościołowi polskiemu życzy zwycięstwa nad ciemnościami pogaństwa nowoczesnego i radości Zmartwychwstania. Po mszy św. komendant i reszta świata oficerskiego podchodzi do grupy polskiej i na ręce ks. Rektora, jako przewodnika grupy polskiej, składa życzenia, a za nimi reszta pasażerów. Nastrój podniosły.

Oficjalny komunikat radiowy oraz gazetka okrętowa podaje wiadomości o Tysiącleciu, życząc pielgrzymom Feliz Páscoa w języku brazylijskim i włoskim. Przy obiedzie toast na cześć Polski w najwiekszym dniu jej historii. Jesteśmy centrum zainteresowania i komentarzy, do czego świetnie pomaga odznaka, którą nosimy dumnie, dokumentując naszą przynależność do kraju katolickiego o bogatej kulturze tysiącletniej.

Reszta rodzin polskich do nas się przyłącza, prosi o odznaki i tak powiększa się stan posiadania naszej grupy zdążającej do Częstochowy.

Wieczór: wśród tropikalnej burzy przybijamy do Rio, gdzie ładuje się reszta grupy i nowi księża: Feliks Brzózka i Roman Ogiełło. Przynoszą wiadomości o trudnościach jakie stawia ambasada polska nie udzielając wiz do kraju jak tylko po 25 maja, o płaceniu voucherów (kuponów) za pobyt w Polsce itp.

Po kilku dniach podróży wśród pasażerów wytworzył się swojski klimat, rodzina okrętowa, dominuje żywioł włoski, a za nim i w nim hałas, krzyki i wymyślanie.

Nowicjusze dominium Neptuna, drogo opłacili podróż, od chwili opuszczenia Santos. "Ressaca" położyła na łóżko wszystkie pasażerki.

Bóg mórz zazdrosny o piękną płeć, prowadził ją przez swoje państwo drogami tylko jemu wiadomymi, via Ryga i ambulatorium lekarza. P. Alexandra Sarnicka i Bronisława Maciejewska najdłużej były w objęciach Neptuna.

Obecnie humory się poprawiły, apetyt powrócił, a za nim wypełniły się wszelkie możliwe i niemożliwe kąty statku. Życie okrętowe uprzyjemniają nam: kino, zabawy, bale, studium, karty, gwoli zabicia czasu i dni wlokącej się podróży.

Dziś 13-4 dobijamy do Recife, skąd wysyłamy pierwszą korespondencję dla rodaków — czytelników i ich rodzin. Do najbliższego spotkania w Las Palmas.

Korespondent - Pielgrzymki

Lekarze:

DR. AUGUSTO KISZKA
CLINICA MEDICO CIRORGICA
Médico do Hospital Bom Jesus
Médico da Prefeitura Municipal.
ATENDE:
Hospital: — das 8 ás 12 horas.
Consultório: — Av. Vicente Machado, 522 — Edif. Mariela — das 13 ás 15 horas.
Consultório: — Rua Dom Pedro II, 829 - das 15 ás 20 horas.
PONTA GROSSA — PARANÁ

DR GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego
Były Profesor Uniw. Paraná-skiego
Po powrocie z Europy przyjmuje: Farmácia Stelfeld, Pr. Tiradentes 530 od godziny 9-16i do 13-14i.
Choroby ogólne. — Specjalność echo rzenia nerek i dróg moczowych.

Dr LUDWK RYDYGIER
Mówi po polsku. 4 lata praktyki w szpitalach USA. Kurs specjalizacji w New York. P.M.S.H.
Choroby kiszki odchodowej, Hemoroidy, Fistuły i t. p.
Kons.: R. José Bonifácio 1110. Przyjmuje od 10-ej do 11,30 i od 15 - 18. Telefon: 4-8494.
Roz.: R. Amazonas Marcondes, 954, Bacacheri — Telefon: 4-5473

CLÍNICA ESPECIALIZADA DE ALERGIA
Prof. José Maria Munhoz da Rocha
C. R. M. 76
Rozpoznanie i leczenie różnych objawów alergii.
GODZINA UMÓWIONA
Przyjmuje od 15 do 18 godziny.
Leczenie ogranicza się wyłącznie do działu specjalizacji.
Rua Barão do Rio Branco, 63, conj. 607, 6.° andar - Edif. Barão do Rio Branco. Telefone: 4-9411 - ramal 172
CURITIBA — PARANÁ

Szpitale:

CASA DE SAÚDE DR. MOYSES PACIORNIK
PORODY — OPERACJE
Rak: rozpoznanie i leczenie
Rua Lourenço Pinto, 83
Tel.: 4-2222 i 4-2230

CASA DE SAÚDE DR. COMINESE DA ROCHA
KLINIKA OGÓLNA
Porody, operacje - Choroby niewiast - "Raio X" — elektryczność medyczna.
Rua Ubaldino do Amaral, 962
Tel.: 4-8890

Dentysta:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 - 11 i od 2 - 6.
R. Volunt. da Pátria, 620 - Curitiba.

Adwokaci:

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta n.° 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Ed. Pr. Zacarias) — Edifício Quinco — CURITIBA

DR LUCJAN KASPRZAK
Praça Osório, 45, 1.° and. 105.
Załatwia wszelkie sprawy adwokackie.
— Przeprowadza naturalizacje.
MÓWI SIĘ PO POLSKU.

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Praça 8 de Janeiro, 1274 — Tel.: 173 — São José dos Pinhais — Paraná.

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas civeis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9,30 - 11,00 e das 16 ás 18 horas.
Rua Cândido Lopes, 205, 2.° andar — CURITIBA - PARANÁ

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações de impôsto de renda. Serviços de contabilidade em geral.

-ATENÇÃO-
ESTOUROU A BOMBA DOS PREÇOS
NA BARBADA DO PARANÁ

Japonas para homens	Cr$ 10.000
Calças farwest de mulher	Cr$ 3.300
Casacos de couro para homens e mulheres	Cr$ 13.900
Macacão peluciado	Cr$ 1.600
Conjunto de ban-lon — senhoras	Cr$ 6.900
Casacos de lã Sra.	Cr$ 5.900
Combinações com renda	Cr$ 1.600
Casacos compridos de senhora	Cr$ 25.000
Camisa volta ao mundo social	Cr$ 8.500
CRIANÇAS	
Japona de crianças	Cr$ 3.200

E outros Artigos que só a BARBADA DO PARANÁ S/A - CONFECÇÕES pode oferecer

Rua Marechal Floriano, 320 - esq. José Loureiro
Curitiba - Paraná

O Santuário nacional da Polônia de Nossa Senhora de Częstochowa — tornar-se-á palco de gigantescas manifestações do povo polonês, no dia 3 de maio p., ocasião em que o cardeal Wyszyński, todo o episcopado polonês e milhares de católicos peregrinos vão renovar, de maneira mais solene, os votos de tôda a nação polonêsa à Sua celestial Rainha, votos de amor filial, de fidelidade e dedicação à excelsa Soberana, votos êstes que o povo polonês emitiu há 310 anos, elegendo a Nossa Senhora como sua Rainha.

Milagrosa imagem de N. Senhora de Częstochowa

Folhelhos: Passado e Futuro

(por Leszek Celiński

Passados os primeiros tempos obscuros da formação da nossa terra, seguiu-se lhes a era Paleozóica, cujo último período, o Permiano dista do nosso atual, mais ou menos 250 milhões de anos. E é justamente nesse período que iremos mergulhar e encontrar as origens dos riquíssimos depósitos de folhelhos pirobetuminosos paranaenses.

Com o término da glaciação que constituía numa grande camada de massa de gêlo em forma de geleria tipo "inlandis" de algumas centenas de metros de espessura que cobria 4.000.000 de km2., isto é, desde o atual Estado de Minas Gerais até a Argentina, o mar regrediu para o oeste, iniciando-se então a deposição dos sedimentos que deram origem ao folhelho em questão. No fim dêsse período a paisagem tinha aspecto de uma planície litorânea suavemente inclinada em direção ao mar. O clima estava-se tornando mais ameno e enquanto muitos répteis povoavam a terra, outros retornavam às águas e entre êles, nesta região, um dos primeiros predadores aquáticos, de focinho longo e mandíbulas crivadas de numerosos e afiados dentes, batizado pelo descobridor de seus restos fósseis, Mac Gregor, de "Mesosaurus brasiliensis". De pequeno tamanho — até 60 cm de comprimento — o Mesosaurus é um fóssil cuja presença é típica nos folhelhos paranaenses.

Encontrados também na África Meridional, fato que fortalece a hipótese do Snider, Taylor e Wegener sôbre a derivação do continente Gondwânico (que originou os continentes atuais), os folhelhos tiveram a sua origem nos depósitos sedimentares próximos à costa, em lagunas, estuários e planícies de inundação, soterrados com reduzida presença de elementos inorgânicos. Após a deposição, êsses sedimentos semi-argilosos sofreram a ação da composição e oxidação da matéria orgânica e consequente litificação, atingindo, certos trechos, a 90 metros de espessura.

O óleo mineral encontrado nos folhelhos é um hidrocarboneto que resultou da acumulação e transformação química de tecidos de sêres aquáticos animais e vegetais, protegida do ar atmosférico. A côr escura é devida à matéria orgânica.

Nem todos os folhelhos de formação Irati são oleigenosas. Há intercalação de camadas de calcáreos e lentes de folhelhos não betuminosos, escuros e cinzentos, que em certas regiões emporbrecem o afloramento a despeito de sua ocorrência à superfície que muito facilitaria os trabalhos de mineração.

A sua exploração econômica apresenta a desvantagem do pequeno teor de combustível, variável entre 5 e 10%. A intercalação de camadas estéreis onera a mineração. Somado, é muito grande o desgaste de energia nos trabalhos de desmonte do material, transporte à usina, moagem, secagem e destilação — além do destrutivo poder corrosivo dos derivados*do enxôfre existentes no folhelho.

Embora o aproveitamento do combustível proveniente do folhelho betuminoso date de 1800, êle não é muito generalizado, haja visto, apenas a Manchúria, União Sul-Africana, Escócia, Espanha e Suécia dêle se utilizarem industrialmente.

Nos Estados Unidos têm-se cogitado realizar a reportagem do folhelho in loco o que, entretanto, parece ser muito oneroso. Em compensação no continente norte-americano há inúmeros afloramentos de asfalto, cujo óleo pesado, intermediário entre petróleo e o asfalto constitui também promissora fonte de material energético.

No Brasil, apenas a Petrobrás está realizando estudos com vistas à industrialização dos folhelhos, tendo inclusive desenvolvido novos e específicos processos e equipamentos que deverão ser testados na Usina Protótipo que está sendo montada no Paraná, com o objetivo de obter dados finais que possibilitem a produção industrial em larga escala.

Não há dúvida que o petróleo irá tornar-se cada vez mais dispendioso pela redução dos depósitos em razão do crescente consumo e é justamente naquela ainda imprevisível época que o aproveitamento dos folhelhos betuminosos se tornará uma realidade.

Balanço Geral

DAS ATIVIDADES FINANCEIRAS DO "COMITÊ PRÓ CONSTRUÇÃO DA PRAÇA POLÔNIA EM CURITIBA"

ENTRADAS

Donativos recebidos em dinheiro total	Cr$ 2.299.610	
Juros bancários	Cr$ 40.089	
Lucro na devolução de uma bomba de água	Cr$ 64.950	
Material e parte da mão de obra na execução da fundação do monumento (doação do Eng.º Mário Piekarski)	Cr$ 52.000	
Serviços doados pelo Sr. José Eduardo Dyminski	Cr$ 3.000	2.459.649

SAIDAS

Terraplanagem, puchança de terra, madeiras e cercado	Cr$ 162.863	
Calçamento, meio-fio e petit pavet, canalização	Cr$ 891.238	
Ajardinamento (arvoredo e flores doados pela Prefeitura)	Cr$ 183.050	
Despesas com eletrificação (postes doados pela Prefeitura)	Cr$ 112.660	
Despesas com pedestal do Monumento	Cr$ 562.275	
Zelador e Guarda Noturno	Cr$ 233.800	
Album com fotografias (oferta à Prefeitura de Toruń)	Cr$ 43.900	
Despesas da Secretaria (impressos, portes, telegramas, etc.)	Cr$ 16.977	
Despesas com direitos aduaneiros em Santos (despachante L. Figueiredo Sociedade Anônima)	Cr$ 242.885	2.459.649

OBSERVAÇÕES

1.º) — Para o complemento das despesas realizadas o Comitê fêz as seguintes doações finais: Sr. Francisco Lachowski — Cr$ 4.500; Sr. Hipólito Dopieralski — Cr$ 5.000; Sr. Paulo Filipak — Cr$ 6.000; Sr. José Constante Kurowski — Cr$ 2.952. — TOTAL — Cr$ 18.452. —

2.º) — As despesas de transporte da estátua de Nicolau Copérnico de Santos a Curitiba, foram custeadas pelo Sr. Ambrósio Magnuski, proprietário da "Transportadora Paulista Ltda."

Curitiba, 29 de outubro de 1965

VISTO

Francisco Lachowski — Presidente

Paulo Filipak — Secretário

José Constante Kurowski - Tesoureiro

Membros: — Pe. José Zając, Eduardo Żelak, Antônio Domachoski, Hipólito Dopieralski, Miroslau Florecki e Engenheiro Mário Piekarski

Festa do Trabalho

Nos longínquos rincões da Palestina viveu, há mais de vinte séculos atrás, São José — Patrono do operário.

Submeteu-se ao árduo meio de ganhar o pão de cada dia. Não desfrutava, porém, da segurança, da proteção e maior consideração do operário pelas leis trabalhistas.

E tu operário que constroís o Brasil, que transformas a face da terra, lembra-te: tens um Protetor no Alto. Êle cuida de teus interêsses lá, à semelhança do que fazem os sindicatos aqui. Invoca-o, confia nêle. Êle, José, Espôso de Maria, sabe o que é ser operário. Há vinte séculos êle é teu colega.

Comemorando o teu dia, o 1.º dia do mês de maio, comemora-o com dignidade. Sê grato, porque o teu ofício merece mais atenção hoje que outrora. Sê grato, porque os olhares do mundo inteiro se voltam para ti e para tua obra. Sê grato por teres tão digno Patrono.

Vive, pois, o teu ideal, luta com respeito e vigor pela tua emancipação e construa o mundo.

Rir é o melhor remédio...

HAVIA UMA RAZAO

Pai — Não compreendo, meu filho, como podes ter tanta amizade ao Alfredo, mesmo sabendo que êle é um menino preguiçoso e que é sempre último da classe.

Filho — Justamente por isso eu o estimo tanto, papai. Não fôsse êle, eu seria o último.

ASPIRAÇAO

— Por que você não trabalha? Não sabe que o trabalho enobrece o homem?

— Mas quem disse que quero ser nobre?

TOQUE DE LUTO

— Você não está de luto pela morte da sua espôsa? Como então toca piano?

— Toco sòmente nas teclas pretas...

Sociedade União Juventus

CIRCULAR 3/66

Programação de Aniversário

3 DE MAIO — 68 ANOS
1898 - 1966

Dia 1.º de Maio
8 hs. — Alvorada na Sede Campestre.
10 hs. — Missa em Ação de Graças na Igreja São Vicente de Paulo.
12 hs. — Visitação às obras da sede Campestre. Recepção à Imprensa, Rádio e Televisão. Festival de Aniversário com suculenta Churrascada, Torneio de Bolão e disputas desportivas.
20 hs. — Sessão Solene na sede Urbana. Entrega de Títulos aos sócios Remidos, Beneméritos e Patrimoniais. Apresentação do Grupo Folclórico União Juventus.

Dia 3 de Maio
20 hs. — Sessão Solene do Conselho Deliberativo.

Dia 7 de Maio
22,30 hs. — Grandioso Baile de Aniversário
Local: Sede Urbana
Traje Obrigatório: Damas - Soiré.
Cavalheiros - Smooking ou terno escuro.
Reserva de mêsas e convites na Secretaria e antecipadamente.
Orquestra: CAYRAS.

ATENÇÃ: Será rigorosamente exigida a identificação na Portaria. Colabore com a Sociedade, providenciando a CARTEIRA SOCIAL de V. S. e sua digníssima família.

O MOLEQUE DO BATEL ESTÁ CRESCENDO!

A DIRETORIA

BARÃO DE COTEGIPE ABENÇOADO POR DEUS

Dos inúmeros privilégios, graças e bênçãos que Barão de Cotegipe recebeu das mãos de Deus, apenas uma migalha deles apresentei aos queridos leitores do nosso conceituado "Lud" (O Povo).

E nessa migalha, numa rápida pincelada, apresentei, em parte, a biografia do nosso mui estimado vigário Cônego Estanislau Pollom. Na mesma oportunidade descorri sôbre a construção da majestosa Igreja Matriz denominada Nossa Senhora do Santo Rosário em Barão de Cotegipe (Veja edição do "Lud" de 23-5-1962). Passaram-se vários anos de luta e inflação sôbre inflação e, o nosso vigário, palmo por palmo, com ajuda da Virgem do Rosário erigia o Santo Templo de Deus.

A construção da Igreja, que mede 24 x 50 metros e cujas tôrres têm 50 metros de altura, teve seu término em dezembro do ano findo. Aqui devo ressaltar que numa das tôrres está colocado um possante relógio cuja marcação de horas ouve-se na distância de vários quilômetros. Entre as tôrres avista-se de longe a belíssima estátua de Nossa Senhora do Santo Rosário. A frente do templo está iluminada por lâmpadas de côres variadas, formando as dezenas do Santo Rosário.

Ao lado da Igreja o nosso herói dos heróis construiu uma magnífica casa canônica, que mais se parece com "castelo", pois quem nela entra pela primeira vez, está sujeito a se perder. Por incrível que pareça, as duas majestosas obras foram concluídas no mesmo dia. Restavam sòmente a consagração e a inauguração de ambas respectivamente, o que se deu no dia 6 de janeiro p. p.

Nesse dia grandes festejos foram programados. Presentes estiveram dois bispos: D. Cláudio Colling, bispo diocesano e D. Benedito Zorzi, bispo de Caxias do Sul.

Por motivos imprevistos deixaram de comparecer os bispos das dioceses de Vacaria e da de Frederico Westphalen. Presentes também estavam 35 sacerdotes e 18 prefeitos das comunas do Alto Uruguai. No santo sermão proferido pelo bispo diocesano, de comoção, rolaram face abaixo, lágrimas de milhares de fiéis.

S. Excelência enalteceu o esfôrço dos cotegipenses e mormente a coragem do heróico vigário.

À cerimônia religiosa, como a festa tôda, foram filmadas.

A renda da festa alcançou a cifra de aproximadamente 11 milhões de cruzeiros.

A Banda Municipal de Erechim abrilhantou os festejos e pelas ondas amigas da Rádio Difusão Sul Riograndense de Erechim os sintonisantes de longe, tiveram a vez de ouvir tôda a solenidade.

Assim é, meus prezados leitores, o nosso Barão de Cotegipe, sempre em franco progresso e assim também é o nosso querido vigário Cônego Estanislau Pollom que nada faz para si, sòmente para a comunidade cotegipense. Exige porém uma coousa só: é de encontrarmo-nos todos unidos com êle no Reino de Deus.

Estanislau Zelik
Barão de Cotegipe, 3-4-1966.

Sociedade União Juventus

CIRCULAR 2/66

BALLET UNIAO JUVENTUS

Comunicamos ao distinto quadro social que a Sociedade, oferecerá a VV. SS. um CURSO DE BALLET CLÁSSICO E MODERNO, a partir de 2 de Maio sob a direção do Professor e Coreógrafo JEAN VARDE.

Inscrições desde já na Secretaria da Sociedade ou informações pelo fone 4-5053.

TITULOS PATRIMONIAIS

Prezado Associado: Ajude a crescer o Moleque do Batel!
Estamos construindo!
Já inauguramos as piscinas infantil e mirim!
Já canalizamos a saída de água das 3 Piscinas!
Já terraplanamos a área para a construção do PAVILHAO DE BOLA!
Já estamos construindo o PAVILHAO DE BOLAO!
VENHA ACREDITAR PARA CRER!
Venha apoiar esta obra que precisa do pagamento pontual do seu Título Patrimonial.
Ajude mais ainda, trazendo um amigo seu para adquirir o nosso Título Patrimonial.

IDENTIFICAÇÃO SOCIAL

Valorise sua Sociedade, providenciando a confecção da Carteira Social para V. S. e sua digníssima família.
Solicita-se não se fazer acompanhar de pessoa sem identificação social.

A DIRETORIA

SR. ROBERTO LANDOWSKI

LUD

NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOZONY W 1920 R.
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

ROK 41 | Curitiba, — 4 maja — (maio) — | Nr 18 | 1966

STABILIZACJA ROBOTNIKA

Dwie są kwestie zawzięcie dyskutowane wśród syndykatów robotniczych i samych robotników: pierwsza — to utrzymanie Instytutu Pracy zapewniającego stabilizację robotnika oraz indenizacja za lata pracy. W praktyce jednak pokazuje się, że ta stabilizacja i indenizacja nie dają robotnikowi większych gwarancji na przyszłość. Tak np. właściciele fabryk wydalają na ogół robotników przed upływem 10 lat pracy, woląc zapłacić indenizację za lata pracy, niż utrzymywać dalej robotnika niepewnego, któregopo 10 latach nie można więcej wydalić z pracy. Robotnik zaś wie dobrze, że spotka go ten los i dlatego nie wysila się i nie daje wszystkiego ze siebie. Żyje w ustawicznej niepewności jutra; drugą kwestią jest fakt, że choć robotnik ma na widoku pracę lepiej płatną, lub gdy czuje się źle przy obecnej pracy, nie chce zmienić swego zajęcia, gdyż nie chce stracić indenizacji, którą musi otrzymać, bo gwarantują ją przywileje robotnicze. Dodać jeszcze trzeba, że choć robotnik przy odejściu z pracy otrzyma indenizację, nie łatwo znajdzie nową pracę i w ten sposób rośnie liczba bezrobotnych.

Rząd federalny zna te wszystkie powyższe bolączki i pragnie zmienić dotychczasowy system stabilizacji robotnika. Napotyka jednak na brak zrozumienia w niektórych kołach robotniczych. Rząd obecny poprzez Ministerstwo Planowania pragnie zaznajomić robotników ze swym nowym projektem, przedstawiając następujące korzyści: Nowy Instytut Pracy daje gwarancję i robotnikowi i pracodawcy. Robotnik nie będzie się obawiał wydalenia z pracy, a pracodawca nie będzie szukał okazji do wydalenia robotnika, obawiając się zatrzymać go w pracy po 10 latach; robotnik ma zagwarantowaną emeryturę czy rentę, a jego świadczenia dla nowego Instytutu wyniosą tylko 2,2%, a nie 5,8% jak jest obecnie; robotnik ma zapewnienie, że jego depozyty czy wkłady do Narodowego Banku Mieszkań nie zmniejszą się na skutek inflacji, gdyż wartość tych depozytów i płacony z nich prowent uwzględnione będą aktualną wartością monety; robotnik posiadający wkłady w tym banku otrzymać może pożyczkę na budowę czy zakupienie własnego domku. To były by najważniejsze korzyści nowego Instytutu Pracy dla robotników, znajdującego się jeszcze w stadium projektu.

Nadmienić jeszcze należy, że nowy system stabilizacji robotnika nie zmusza go do przyjęcia tego systemu, jeśli robotnik ma już zagwarantowaną stabilizację. Chodzi o robotników, którzy tej stabilizacji jeszcze nie posiadają. Nadto, robotnicy, wydaleni z pracy bez słusznej przyczyny mieć będą prawo do indenizacji jak to się dzieje obecnie.

Ostatnią korzyścią dla robotnika jest to, że płacić on będzie do Narodowego Banku Mieszkań 1,2% miesięcznie, a jego pracodawca — 8%, opuszczając takie Instytuty jak IBA, SESI, SESC oraz Fundusz Indenizacyjny Pracy i Fundusz Pomocy dla bezrobotnych, na które odciągało się 5,8% z miesięcznych poborów każdego robotnika.

TELEGRAM DLA DUSZPASTERZY POLSKICH NA WYCHODŹSTWIE

Millenijna Konferencja Episkopatu Polski obradując w Gnieźnie w uroczystych dniach Tysiąclecia Chrztu Polski, przesyła na ręce Ks. Biskupa Rubina braterskie pozdrowienia wezwania jedności oraz miłości w Chrystusie dla wszystkich duszpasterzy Polskich na wychodźstwie. W Bazylice Gnieźnieńskiej modliliśmy się za naszych Rodaków dnia 15 kwietnia. Slemy błogosławieństwo wszystkich Biskupów Polskich: Stefan Kardynał Wyszyński — Prymas Polski.

Migawki ze Świata

● **Niepoczytalna akcja studentów** w Meksyku. 8 tysięcy studentów uniwersyteckich w Meksyku uwięziło rektora, zmuszając go do rezygnacji. W ten sposób autonomia akademików przerodziła się w swawolę.

● **Obozy nazistowskie w Ameryce Południowej.** Znany historyk francuski Jacques Delarue twierdzi, że w Argentynie i Chile istnieją obozy nazistowskie, gdzie ćwiczy się młodzież w duchu hitlerowskim.

● **Picasso przyjął nagrodę Lenina.** Po 3 miesiącach odmowy, słynny malarz Picasso zdecydował się przyjąć pokojową nagrodę Lenina. Przypomina się, że Picasso jest autorem komunistycznego "gołębia pokoju".

● **Tam gdzie kobiety rządzą.** W Indonezji odkryto nieznany dotąd szczep, w którym kobiety utrzymują prymat, zabijając po aktach małżeńskich swych mężów oraz dzieci płci męskiej.

● **Odkryto nowy antybiotyk.** 4-ech uczonych kanadyjskich odkryło nowy antybiotyk pod nazwą "Myxin", który okazał swą wielką skuteczność w walce z mikrobami. Obecnie bada się jego skuteczność w chorobie raka. Dotąd uczeni nie udowodnili, czy rak jest mikrobem.

● **Zmarł człowiek ze sztucznym sercem.** W USA zmarł niejaki Marcel Derruder, który przeżył 4 dni ze sztucznym sercem, nazwanym "pompą de Bakey" od swego konstruktora — Michael de Bakey.

● **Urugwaj pośrednikiem.** Rząd Urugwaju ofiarował swe pośrednictwo w nieporozumieniu między Paragwajem a Brazylią, wywołanym pretensjami Paragwaju do terrytorium Guaira. Porozumienie to ułatwić może wspólny plan energetyczny obydwóch państw odnośnie wykorzystania siedmiu spadów na rzece Paranie.

● **Boliwia wybiera prezydenta.** W niedzielnych wyborach na prezydenta państwa, zagwarantowany jest wybór Carlosa Lieras Restrepo, który zwycięża swego rywala José Jaramillo.

● **Strajk dziennikarzy w Nowym Jorku.** Na skutek zwolnienia z pracy 904 dziennikarzy, z powodu zlania się 3 dzienników "Herald Tribune", "New York Journal American" i "World Telegram" w jedno wydawnictwo, syndykat dziennikarzy nakazał strajk.

● **Znalezisko sprzed 15 miliony lat.** Peruański antropolog Raul de los Rios odkrył szczękę krokodyla, liczącą 15 milionów lat.

● **Opozycja przeciw Johnsonowi.** Znaczna część opinii amerykańskiej przeciwna jest obecnej polityce USA w Południowym Wietnamie, domagając się essencjalnych zmian.

● **Skandal polityczny w Kanadzie.** Dochodzenia sądowe w Kanadzie wykazały, że kilku ministrów poprzedniego rządu premiera Pearsona utrzymywało skandaliczne stosunki z niemiecką pięknością Gerda Munsinger, podejrzaną o szpiegostwo.

● **Thomas Mann otrzymał dymisję.** Ze względu na słaby stan zdrowia, Thomas Mann, sekretarz stanu od spraw ekonomicznych USA, otrzymał dymisję na własną prośbę.

● **Chiny wystrzelą 3-cią bombę.** Ze źródeł japońskich donoszą, że w miesiącu maju Chiny przeprowadzą wybuch 3-ciej bomby atomowej, a może nawet wodorowej.

● **Smith szuka zbliżenia.** Premier Rodezji Ian Smith szuka porozumienia z Londynem, by znaleźć rozwiązanie konfliktu oparte na konstytucji brytyjskiej.

● **Efektywy nieprzyjaciela USA w Wietnamie.** Amerykańskie oddziały w Wietnamie walczą z nieprzyjacielem liczącym 90 tys. żołnierzy Półn. Wietnamu, oraz 160 tys. partyzantów Wietkongu.

● **Autokrytyka słynnego literata chińskiego.** Najwybitniejszy literat chiński Kuo Mo-jo opublikował autokrytykę, wyznając, że uważa wszystkie swe dzieła za nic ponieważ nie aplikował w nich marksizmu.

Ubiegły tydzień w polityce światowej

NAJWAŻNIEJSZYM WYDARZENIEM:

GROMYKO NA AUDIENCJI U PAPIEŻA

Dnia 27 kwietnia br. Papież Paweł VI przyjął na audiencji ministra Spraw Zagranicznych ZSSR — Andrej Gromyko, który — bawiąc we Włoszech jako gość oficjalny tamtejszego rządu — prosił Papieża o audiencję. Komunikat dziennika Watykańskiego, "Osservatore Romano" objaśnił, że chodziło tu o problem pokoju na świecie, a takiej rozmowy Ojciec św. nie mógł uniknąć. Audiencja ta wywołała różne komentarze, zwłaszcza wśród katolików włoskich, którzy ze zdziwieniem pytają się, dlaczego Papież zgodził się na te rozmowy? Można już z góry przewidzieć, że komuniści włoscy wykorzystają to spotkanie dla swej kampanii w najbliższych wyborach we Włoszech. Wiadomo bowiem, że z powodu wizyty zięcia Chruszczowa Adjubeja u papieża Jana XXIII komuniści włoscy zdobyli w urnach ponad milion głosów.

Najlepszą odpowiedzią na to czy inne pytanie są następujące fakty: Papież wszelkimi siłami stara się o zaprzestanie wojny w Wietnamie. Nie mógł nie skorzystać z okazji przeprowadzenia rozmowy na ten temat z wybitnym przedstawicielem ZSSR Związek Sowiecki inaczej odtąd traktuje Stolicę św. Już nie nazywa jej poplecznikiem pozostającym w służbie imperializmu amerykańskiego. Nie uznaje Papieża jako władcę malutkiego państwa Watykańskiego, ale jako głowę Kościoła Katolickiego. Bardzo znaczącym był prezent Papieża dla Gromyki: dwa egzemplarze konstytucji dogmatycznej Kościoła, gdzie Kościół Katolicki zdefiniowawszy jest jako naród Boży, a jego misją dziejową jest wyłącznie religijne i moralne zadanie. Ta raz ich zbawienie nie zależy od ich rzeczywistego zjednoczenia materialnego, ale jeszcze nie wykryły. W Kubie znajduje się spora liczba techników sowieckich pracujących nad unowocześnieniem przemysłu rybnego i cukrowego. Trwają nadto prace nad eksploatacją mineralnych bogactw Kuby, na które ZSSR udzieli 4 miliony dolarów pożyczki. W Kubie rośnie powszechne niezadowolenie i przeciw Fidel Castro i to nie tylko wśród ludności, ale nawet w kołach partyjnych.

***

Chwilowy kryzys zapanował w łonie Przymierza dla Postępu, z powodu zbiorowego podania się do dymisji 9 rzeczoznawców od zagadnień ekonomicznych, reprezentujących różne państwa Ameryki Łacińskiej. Przyczyną tego ustąpienia jest przekonanie rzeczoznawców, że przez zmniejszenie liczby techników i rzeczoznawców łacińsko-amerykańskich i ograniczenie ich działalności, Przymierze dla Postępu pozostaje prawie wyłącznie w rękach USA, przez co akcja tej organizacji, staje się zbyt jednostronna. Amerykański dziennik "New York Times", komentując to wydarzenie, przypomina, że USA udzieliły większej pomocy tym państwom, które wykazały, iż umieją korzystać z programu Przymierza w rozbudowie swej ekonomii i gospodarki. Ten właśnie fakt mógł wywołać niezadowolenie i dymisję 9-ciu rzeczoznawców.

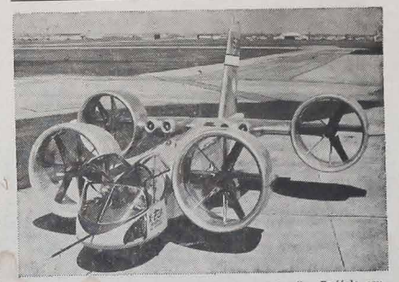

Amerykańska fabryka samolotów "Bell Aerosystem" z Buffalo, wyprodukowała nowy typ samolotu startującego w linii pionowej, dzięki 4 śmigłom, które mogą przybierać linię pionową i poziomą. Samolot ten rozwinie szybkość 500 km na godzinę. — (USIS).

WIADOMOŚCI Z BRAZYLII

Południowy Wietnam znajduje się w fazie decydującej: albo sformuje państwo jednolite i silne, albo rozpadnie się politycznie, stając się pastwą komunizmu. Chociaż rząd obecny obiecał solennie przeprowadzić powszechne wybory w ciągu najwyżej 6 miesięcy, nie ustają wrogie demonstracje przeciwrządowe głównie ze strony buddystów. Ci pragną objąć władzę w kraju; katolicy będący w mniejszości chcą utrzymać znaczne swe wpływy w państwie, mając za rywali dwie sekty: Hoa Hao i Cao Dai. Wszystkie te partie organizują się, by wziąć czynny udział w wyborach i obrać rząd cywilny, który zastąpi obecną Juntę Wojskową złożoną z 10 osób. Asesorzy prezydenta Johnsona są zdania, że wybory te powinny się odbyć, by doszło wreszcie do całkowitego uspokojenia w kraju. Terroryści Wietkongu korzystają z zamieszania, infiltrując się do partii politycznych czy grup religijnych. Obserwatorzy zaś wojskowi są przekonani, że tylko całkowite zniszczenie objektów wojskowych w Północnym Wietnamie położy kres akcji Wietkongu. To powinno być jedyną strategią wojsk USA.

***

Ciekawych szczegółów na temat Kuby dowiadujemy się z wywiadu udzielonego prasie zagranicznej przez Lincoln Gordona, podsekretarza stanu dla zagadnień Ameryki Łacińskiej. M. in. Gordon stwierdził, że pomoc sowiecka dla Kuby, wynosząca w r. ub. 15 mln. dolarów, spadła w tym roku do 90 mln. dolarów. ZSRR zobowiązał się importować z Kuby 3 mln. ton cukru, czyli o 800 tys. ton więcej niż w 1965 r. W Kubie, twierdzi dalej Gordon, znajdują się rakiety sowieckie o krótkim zasięgu, a pogłoski o wielkiej bazie submarynu sowieckich budowanej w tym kraju okazały się dotąd nie prawdziwe. Wywiadowcze samoloty USA, utrzymujące stałe loty nad Kubą, nic pozytywnego na ten temat nie wykryły. W Kubie znajduje się spora liczba techników sowieckich pracujących nad unowocześnieniem przemysłu rybnego i cukrowego. Trwają nadto prace nad eksploatacją mineralnych bogactw Kuby, na które ZSSR udzieli 4 miliony dolarów pożyczki. W Kubie rośnie powszechne niezadowolenie i przeciw Fidel Castro i to nie tylko wśród ludności, ale nawet w kołach partyjnych.

***

Chwilowy kryzys zapanował w łonie Przymierza dla Postępu, z powodu zbiorowego podania się do dymisji 9 rzeczoznawców od zagadnień ekonomicznych, reprezentujących różne państwa Ameryki Łacińskiej. Przyczyną tego ustąpienia jest przekonanie rzeczoznawców, że przez zmniejszenie liczby techników i rzeczoznawców łacińsko-amerykańskich i ograniczenie ich działalności, Przymierze dla Postępu pozostaje prawie wyłącznie w rękach USA, przez co akcja tej organizacji, staje się zbyt jednostronna. Amerykański dziennik "New York Times", komentując to wydarzenie, przypomina, że USA udzieliły większej pomocy tym państwom, które wykazały, iż umieją korzystać z programu Przymierza w rozbudowie swej ekonomii i gospodarki. Ten właśnie fakt mógł wywołać niezadowolenie i dymisję 9-ciu rzeczoznawców.

Kolumbijski sekretarz gen. Costa e Silva. Doradcy ministra Wojny są zdania, że powinien on wypowiedzieć się jasno na temat politycznej sytuacji w kraju oraz określić swój sens swej kandydatury na prezydenta państwa.

— **II Narodowa konferencja wychowania.** W Pôrto Alegre odbyła się II Narodowa konferencja na temat wychowania i oświaty. Na konferencji tej opracowano szczegółowy plan formacji nowych nauczycieli oraz kampanii z analfabetyzmem.

— **Plan parański zatwierdzony.** Minisetr Planowania Roberto Campos zatwierdził plan gubernatora Parany Paulo Pimentel, by skończyć ze starymi fazendami kawy, usiejąc i sadząc na nich najważniejsze płody rolne. Wykonanie tego planu kosztować ma ponad 700 miliardów kruzejrów.

— **Nowy Akt komplementarny.** Minister Sprawiedliwości Mem de Sá przygotował projekt nowego Aktu komplementarnego, który zdefiniuje termin rejestracji kandydatów oraz określa ściśle warunki, kto nie może być kandydatem na gubernatora Stanu.

— **Akcja przeciw spekulacji.** 115 parańskich właścicieli sklepów stanęło przed sądem, oskarżonych o spekulację w sprzedawaniu produktów żywnościowych.

— **Import fiżonu z Meksyku.** Wobec wyczerpania się zapasów fiżonu z poprzedniego zbioru i opóźnienia się zbioru nowego, SUNAB postanowił importować ten produkt z Meksyku.

— **Małcużyński w Brazylii.** Sławny pianista polski Witold Małcużyński dał kilka recitalów w Rio, São Paulo i Pôrto Alegre. Do jego występu w Kurytybie nie doszło, ze względu na wysokie honorarium pianisty (1.500 dolarów za jeden występ).

— **Prezydent nie pojedzie na konferencję.** Ze względu na bliskie wybory prezydenta państwa i kilkunastu gubernatorów, prezydent Castelo Branco nie pojedzie na konferencję szefów państw amerykańskiego kontynentu przygotowaną przez prezydenta Johnsona.

— **Walka z malarią.** Minister Zdrowia Raimundo de Brito podpisał umowę z amerykańskim USAID (Departament Pomocy) w sprawie pożyczki 5 milionów dolarów przeznaczonej na zwalczanie malarii w różnych Stanach Brazylii.

— **"Marsz" przeciw drożyźnie.** Różne organizacje kobiece w Rio odbyły demonstracyjny marsz ulicami rioskinij, protestując przeciw obecnej drożyźnie.

— **Lacerda gościem Japonii.** Były gubernator Guanabary bawi obecnie w Japonii, będąc oficjalnym gościem rządu japońskiego, który zaprosił Lacerdę na 10 dni, w dowód uznania za przyjęcie liskich do Guanabary.

— **Gen. Mourão Filho krytykuje Prezydenta.** Twierdząc, że wybory pośrednie na prezydenta są nielegalne, gen. Mourão Filho krytykuje p. prezydenta Castelo Branco mówiąc, że nadużywa on swej władzy.

— **Adhemaryści i janiści pójdą razem.** Dawna partia PSP i zwolennicy Quadrosa wstąpią do partii opozycyjnej MDB, by obrać wspólnego kandydata na gubernatora Stanu.

— **Odroczona próba z pociskiem.** Wobec nieprzyjaznych warunków atmosferycznych odroczono próbę wystrzelenia pocisku rakietowego typu "Nike-Cajun" z bazy "Barreira do Inferno" w pobliżu Recife.

— **5 tysięcy nowych urzędników.** Gubernator paulistański Adhemar de Barros zamianował w ciągu 4 miesięcy br. ponad 5 tysięcy nowych urzędników stanowych.

— **Brak 70-ciu tysięcy lekarzy.** Zgodnie z informacjami lekarzy brazylijskich, brak jest w Brazylii 70-ciu tys. lekarzy oraz 400 tys. łóżek w szpitalach.

— **Japończycy szukają narzeczonych.** Brazylia liczy 6 tysięcy Japończyków - kawalerów, którzy poszukują narzeczonych, dając oczywiście pierwszeństwo Japonkom ze starego kraju.